

KOROŠKA OSREDNJA KNJIŽNICA
"DR. FRANC SUŠNIK"
NA GRADU 1

VIŠKA 4 • APRIL 1995
• CENA 150 TOLARJEV

62390 RAVNE NA KOROŠKEM

Gozdniški

GLASILO GOZDNEGA GOSPODARSTVA SLOVENJ GRADEC P.O.

SEDAJ BOMO LASTNINILI ZARES

Že nekaj časa nismo pisali o lastninskem preoblikovanju Gozdnega gospodarstva Slovenj Gradec. Naše podjetje bomo preoblikovali v delniško družbo. Po programu bomo zaposleni, bivši zaposleni in upokojeanci lastnili 60% premoženja podjetja. 20% premoženja dobi razvojni sklad, 10% pokojninski in 10% premoženja odškodninski sklad.

Pri notranjem lastninjenju, za katerega smo se odločili, je zelo pomembno, da bomo zbrali dovolj certifikatov. Zanje moramo razdeliti 20% premoženja podjetja, za več zbranih certifikatov pa bomo imeli 50% popusta. To je pomembno zato, da bomo s certifikati odkupili čim večji del podjetja že prvo leto. Preostalo premoženje imamo pravico odkupiti v prihodnjih štirih letih.

Večkrat sem že zapisal, da se Gozdno gospodarstvo spreminja v dobro in dobičkanosno podjetje, ki bo svojim delavcem nudilo socialno varnost. Večina zaposlenih se zaveda, da je delo pri Gozdnem gospodarstvu dobra zaposlitev. Za dobro delo podjetje

zagotavlja tudi dobre plače, ki jih bomo dosegli z več prizadevanja in bolj vestnim delom.

Veliko zaposlenih je že dalo svoje certifikate podjetju. Nekaj jih pa še odlaša, češ saj je še čas. Vse, ki ste dosedaj to odlašali ponovno vabim, da vložite svoj certifikat v Gozdno gospodarstvo in si s tem kot bodoči solastnik tudi zagotovite delo in dohodek v svojem podjetju.

S podaljšanim rokom za oddajo certifikatov do konca leta smo pridobili nekaj časa za nemoteno lastninjenje, ki ga bomo izvedli po razdružitvi z državo in zadrugami. Podpis te pogodbe pričakujemo v prihodnjih tednih.

Po končanem postopku razdruževanja bo Gozdno gospodarstvo pospešilo postopek lastninjenja, zato še enkrat prosim vse zaposlene, ki še niso vložili certifikata v podjetje, da to storijo do konca meseca aprila.

Hubert Dolinšek

Za cvetno nedeljo so na naših kmetijah že nekaj pletli in vezali iz šibja snope ali premce, potem pa jih nosili k žegnu na cvetno nedeljo. Lepo spleten in okrašen snop pa je bilo pravo veselje za otroke. 85-letni Anton Mrzdovnik iz Rakovca nad Vitanjem pravi, da je v svojem življenju vsako leto zvezal veliko šibja v snope, pa tudi letos je svojima pravnukinjama Nevenki in Valentini spletel lepa snopa. - Foto: F. Jurač

NEKAJ NAPOTKOV ZA UVELJAVITEV DAVČNIH OLAJŠAV IZ GOZDARSTVA

V prispevku obravnavam možnosti za oprostitev ali znižanje davka iz dohodka iz gozdarstva kot so določene v Zakonu o dohodnini (Ur. l. RS št. 71/93):

- zaradi vlaganj v gozdove in nabavo gozdarske mehanizacije in naprav (26 člen),
- oprostitev davka od dohodkov iz varovalnih gozdov ter zemljišč v obmejnem pasu in pod visokonapetostnimi vodi, če je izkoriščanje takih zemljišč onemogočeno ali omejeno (30. člen),
- začasne oprostitve davka iz dohodka od kmetijskih zemljišč, ki so bila pogozdena (31. člen),
- olajšav zaradi zmanjšanja donosa zaradi naravnih nesreč (34. in 35. člen),
- postopek za spremembo katastrskih razredov zaradi zmanjšanja dohodka.

Za nabavo gozdarske mehanizacije in naprav ter vlaganja v gozdove, razen za pogozdovanje, lahko upravičenec uveljavlja znižanje katastrskega dohodka v višini 25% vloženi sredstev za dobo štirih let. Znižanje katastrskega dohodka ne more presegati zneska štirikratnega katastrskega dohodka, ugotovljenega za leto, v katerem je zavezanec vložil lastna sredstva. Vlogo za znižanje katastrskega dohodka je potrebno z dokazili vložiti v 30 dneh po vložitvi lastnih sredstev pri izpostavi, ki je pristojna za odmero davka.

Davka iz kmetijstva so oproščeni dohodki iz varovalnih gozdov. Podatke o varovalnih gozdovih sporoči izpostavi, ki je pristojna za odmero davka, Zavod za gozdove Slovenije. Plačila davka so oproščeni dohodki iz zemljišč v obmejnem pasu ali pod visokonapetostnimi daljnovodi, če je upravičenec z vlogo in dokazili, ki jih vložijo po 30 dneh po nastanku pogojev za oprostitev pri izpostavi, ki je pristojna za odmero davkov.

Začasno so oproščeni davka iz kmetijstva dohodki iz kmetijskih zemljišč, ki jih pogozdijo po 1. 1. 1994, za 20 let. Vlogo je potrebno vložiti do konca leta, v katerem so nastali pogoji za oprostitev na izpostavo, ki je pristojna za odmero davkov. Če vloga ni bila podana pravočasno, se za pretekla leta oprostitev skrajša. Davčni organ odloči o zahtevi na podlagi podatkov oz. mnenja pristojnega občinskega organa za kmetijstvo in gozdarstvo.

Če je bil donos na posamezni gozdni parceli ali na več gozdnih parcelah manjši zaradi naravnih nesreč (požar, snegolom, vetrolom, žledolom), rastlinskih bolezni in škodljivcev (lubadar), ali drugih izrednih vzrokov, ki jih zavezanec ni mogel preprečiti, se prizna posebna olajšava. Olajšava se prizna tako, da se katastrski dohodek iz vsake parcele zmanjša za

toliko odstotkov, za kolikor se je zmanjšal donos, vendar se škoda na posamezni parceli lahko upošteva največ do višine katastrskega dohodka parcele. Če znaša skupno zmanjšanje katastrskega dohodka več kot 20% od skupnega katastrskega dohodka vseh zavezančevih gozdnih zemljišč, se katastrski dohodek zmanjša za znesek, ki ustreza ugotovljenemu odstotku. Davek se odmeri od zmanjšane katastrskega dohodka gozdnih zemljišč. Olajšava velja za dobo 6 let.

Na izpostavo, ki je pristojna za odmero davkov, je potrebno vložiti posebno vlogo v 15 dneh po nastanku škode. Če je škoda nastala na širšem območju občine, lahko cenilna komisija oceni škodo brez posebne vloge zavezanca s tem, da sama zagotovi vse podatke, ki so potrebni za ocenitev škode. Škoda na gozdnih

zemljiščih oceni komisija, ki jo imenuje Zavod za gozdove Slovenije za območje izpostave. O zahtevi odloča davčni organ na podlagi ocenjene škode.

Za določitev in spremembe katastrskih razredov je pristojna geodetska služba. Lastniki gozdov, ki mislijo, da so katastrski razredi, v katere so uvrščeni njihovi gozdovi, neustrezno določeni, naj se obrnejo na Medobčinsko geodetsko upravo v Slovenj Gradcu ali na Ravnah na Koroškem.

Iz Zavoda za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec, smo do sedaj posredovali predloge za znižanje katastrskega dohodka davčnim upravam oz. občinam na Ravnah in v Slovenj Gradcu zaradi škod po imisijah ter v Radljah zaradi snegolomov.

K. Zagorc

NESREČE PRI DELU NA GOZDNEM GOSPODARSTVU SLOVENJ GRADEC V LETU 1994

Zaradi organizacijskih sprememb v gozdarstvu Slovenije se je število zaposlenih zelo zmanjšalo. Tudi na GG Slovenj Gradec se je število zaposlenih zmanjšalo od 429 zaposlenih v letu 1993 na 364 v letu 1994. Zmanjšali sta se tudi resnost (število izgubljenih dni na eno nesrečo) in pogostnost (%) nesreč v primerjavi z letom 1993. V lanskem letu ni bilo nobene težje ali smrtne nesreče pri delu.

Veliko finančnih sredstev smo vložili v opremo za delavce. Za vse delavce, ki jim je potekel dveletni rok, smo organizirali obdobje zdravstvene preglede in izvedli smo izobraževanje s področja varstva pri delu.

V lanskem letu je republiški inšpektor za delo, Janez Klobučar dipl.inž.agr. opravil inšpekcijski pregled stanja varstva pri delu na GG Slovenj Gradec in ni ugotovil večjih pomanjkljivosti na področju varstva pri delu.

V naslednji tabeli je prikazano stanje nesreč po posameznih PE.

Zap. št.	PE	Štev. zaposlenih	Število nesreč		Skupaj	Štev. izg. dni	Resn. nesreče	Pogostost nesreč
			na delu	na poti				
1.	ČRNA	62	14	-	14	277	19,8	22,6
2.	RADLJE	45	7	-	7	93	15,5	16,2
3.	SLOV. GRADEC	34	3	1	4	146	11,8	36,5
4.	MISLINJA	37	8	-	8	179	22,3	21,6
5.	TR. in SER.	68	3	-	3	37	12,3	4,4
6.	GRADNJE	27	-	-	-	-	-	-
7.	CLS OTIŠKI VRH	29	1	-	1	30	30,0	3,4
8.	UPRAVA	62	-	-	-	-	-	-
SKUPAJ:		364	36	1	37	762	20,6	10,2

Iz tabele je razvidno, da so bile najpogostejše nesreče v PE Slovenj Gradec, največ resnih nesreč pa je bilo v PE CLS Otiški vrh. Iz statističnih podatkov za desetletno obdobje nazaj pa lahko ugotovimo, da je število nesreč, resnost in pogostost nesreč pod desetletnim povprečjem.

Alojz Klemenšek, dipl. inž. gozd.

NARAVNA OBNOVA IN NEGA ZAGOTAVLJATA LASTNIKU GOZDA VEČJI DOHODEK

(Nadaljevanje iz 3. številke)

V GGE Radlje levi breg je bilo l. 1994 posekano 17.615 m³ lesne mase. Od tega je bilo posekano 5554 m³ ali 32% zato, ker so bila drevesa poškodovana ali kako drugače prizadeta. Zaradi poškodb po snegu in vetru je bilo na 59 kmetijah posekano 3879 m³ lesne mase. Škode, ki so nastale zaradi snegolomov, smo ocenili v višini 4.700.496 SIT, kar je na m³ 1.212 SIT in na kmetijo povprečno 79.700 SIT. Škode se pojavljajo v različnih oblikah: nekatere površine je potrebno umetno obnoviti, zaradi podlubnikov je potrebno vzpostaviti poudarjen sečni red, v prizadetem sestoji je lahko znatno zmanjšan prirastek, stroški izdelave poškodovanega lesa so znatno večji kot pri normalni proizvodnji, gozdnolesni sortimenti so manj vredni, ker so drevesa pomoljena in ker so drobnejše i.p.d. Zato je škoda realno oceniti, je pa vsekakor zelo visoka. Problem škod v gozdarstvu je tudi v tem, da so zaradi dolgotrajnega proizvodnega obdobja (drugače kot v kmetijstvu), dolgotrajne ali celo nepopravljive. Analiz, ki bi pokazale, kakšne so razlike med bolj ali manj intenzivno negovanimi sestoji v GGE Radlje levi breg nimamo. Izjave revirnih gozdarjev, da so bili bolj prizadeti manj negovani sestoji, se skladajo z ugotovitvami iz literature.

Zaradi boleznin in škodljivcev je bilo v tej enoti v preteklem letu posekano 1292 m³ slučajnih pripadkov. Škode in posledice so podobne tistim, ki so

nastale pri snegolomih. Podobno je bilo v preteklih letih in podobno je drugod v območju.

Z uravnavanjem zmesi drevesnih vrst in oblikovanjem vertikalno razgibanih sestojev, z zgodnjim pričetkom ter pogostim ponavljanjem redčenj v mladih sestojih, z oblikovanjem mreže močnih dreves povečamo biološko in mehansko stabilnost sestojev.

Vrednost

Z ukrepi nege povečujemo delež dražjih gozdnolesnih sortimentov. Po Kotarju (M. Kotar, Redčenje z vidika prirasoslovja in donosnosti gozdov) z redčenjem ne povečamo količinskega prirastka, povečamo pa vrednostni prirastek od 15% do 100%. To potrjujejo analize negovanosti (ki jo prikazujemo z zasnovo in sproščenostjo nosilcev funkcij) in kakovosti sestojev v GGE Radlje - levi breg.

V GGE Radlje - levi breg imajo sestoji z bogato zasnovo v petstopenjski lestvici kvaliteto 2.66, z dobro zasnovo 3.04, s pomanjkljivo zasnovo 3.40 in s slabo zasnovo 3.94.

V prvi kvalitetni razred so uvrščeni sestoji, ki so bili v mladosti obžagani do 12 m višine in je delež furnirja v lesni zalogi vsaj 20%, v petem razredu so sestoji, ki imajo le jamski in celulozni les.

Korelacija med negovanostjo in kvaliteto dreves je vsekakor očitna.

Z nego mladja in gošče zagotovimo veliko število kvalitetnih osebki, ki so vir nosilcev funkcij, ki jih izbiramo in pospešujemo z ukrepi pozitivnega izbora. Z izbiralnim redčenjem lahko povečamo kvaliteto sestojev vsaj za dva ali več vrednostnih razredov, z obžaganjem pa še več. Posebno učinkoviti smo v sestojih na najboljših rastiščih in v sestojih listavcev.

K. Zagorc

ZAJEDALSKE - PARAZITARNE BOLEZNI PRI PAŠNIH ŽIVALIH

Smo tik pred začetkom spomladanske paše. Pozitivni učinki paše so poznani, še posebno, če govedu ob paši pokladamo še hranilne snovi, ki jih v paši primanjkuje (energijo, sušino, vitamine in minerale). Na ugodno počutje in zdravje živali pa ugodno deluje že samo gibanje živali na svežem zraku in soncu.

Na paše živali pa poleg pozitivnih delujejo tudi negativni dejavniki. V mislih imam celo vrsto parazitarnih bolezni. V tem prispevku se bom omejil na dve, ki v naših razmerah povzročata veliko ekonomsko škodo in ju bom poskušal predstaviti predvsem iz praktičnega vidika.

Metiljavost (*Fascioloz*)

Je zajedalska bolezen, ki jo povzročata veliki metiljav. Je parazit, listaste oblike, velik do 3 cm, pokrit s trni. Živi v jetrih - v žolčevodih. Tu leže jajčeca, ki z blatom pridejo na plano. Jajčeca v gnoju hitro propadejo, v gnojivki pa šele po treh mesecih! Od jajčeca dalje je razvoj tega zajedalca zelo zapleten in je vezan na vmesnega gostitelja, ki je pri nas mali polžek (*Limnea truncatula*), ki živi ob potočkih, mlakah, drenažnih kanalih in močvirjih. Ob obilnejših padavinah pa ga najdemo po vsem pašniku. Zelo pomemben je podatek, da se iz enega jajčeca tega parazita v polžu lahko razvije tudi do 10.000 invazijskih oblik (to je oblika, ki je sposobna okužiti žival), ki zapustijo polža in se pritrdijo na travo. Imenujemo jih metacerkarije. So zelo odporne in preživijo na senu tudi do 8 mesecev, v silaži pa le 30 dni. Najbolj masovna je okužba živali na paši. Če govedo požre recimo 10.000 metacerkarij, ki se lahko razvijejo iz enega samega jajčeca, se iz njih razvije do 200 spolno zrelih zajedalcev, ki živijo v žolčevodih goveda 3-5 let in v tem času izležejo do 40.000 jajčec. Iz teh podatkov je razvidno, kako zelo pomembno je, da se sistematično borimo proti tej bolezni in si pri tem ne delamo utvar, da jo bomo kdaj dokončno izkoreninili.

Razvoj v vmesnem gostitelju poteka vse do poletja, invazijske oblike pa ga zapustijo, ko je zunanje okolje najprimernejše. To je takrat, ko je obilno padavin in pade temperatura vode na pašniku na 13-16° C. To je pri nas po prvem obilnejšem

poletnem ali zgodnjem jesenskem deževju. Ko govedo požre metacerkarije, le-te prevrtajo črevesno steno in se zarijejo v jetrno površino. Tu živijo 6 tednov in pri tem obilno poškodujejo jetra. Po tem času se prebijejo do žolčevodov, kjer v nadaljnjih 4 tednih spolno dozori in prično s proizvodnjo jajčec.

V obdobju, ko parazit vrta po jetrih, se pojavlja akutna metiljavost, ki se v naših klimatskih pogojih pojavlja decembra in januarja. Klinična slika je lahko zelo huda: povišana tel. temperatura, vnetje jeter, potrebušnice, slabokrvnost ... Pri govedu je bolj pogosta kronična oblika bolezni, ko parazit živi v žolčevodih in je odvisna od masovnosti infestacije. Živali slabše izkoriščajo krmo, so mršave, prizadeta je reprodukcija (se ne gonijo in ne ostanejo breje), proizvodnja mleka in prirast sta slabša.

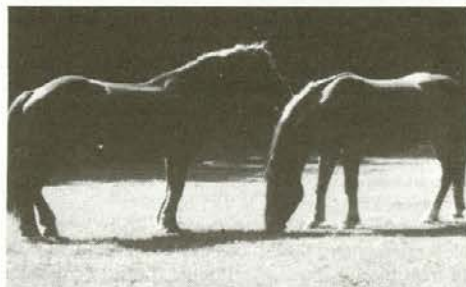
Zdravljenje metiljavosti

Večina zdravil, ki jih danes uporabljamo, deluje na spolno zrele zajedalce. Zato v jeseni zdravimo živali 8-10 tednov po prvem obilnejšem jesenskem deževju (glej razvoj parazita v organizmu gostitelja), oziroma 6-8 tednov po zaključku paše. Spomladi, pred pašo, pa živali zdravimo preventivno, da s tem čimbolj zmanjšamo število jajčec na pašniku!

Vampova metiljavost (*Paramfistomoza*)

Povzročata jo droben, do 13 mm dolg, pečkam jabolke podoben črviček, sive do rožnate barve. Paraziti živijo pričvrščeni na vampovo sluznico in ne povzročajo bolezenskih znamenj. Hudo, akutni metiljavosti podobno obolenje pa povzročajo mladi, spolno še ne zreli zajedalci.

Razvoj izven glavnega gostitelja je zelo podoben razvoju velikega metiljava in vključuje iste razvojne oblike v istem vmesnem gostitelju - polžu. Tudi tu je najbolj množična infekcija na paši, po prvem večjem jesenskem deževju. Ko govedo požre parazita (metacerkarija, prilepljena na travo), se le-ta naseli v prednjih delih tankega črevesa in v tem obdobju povzročata akutno paramfistomozo, ki se kaže v driskah, anemiji, mršavosti, predvsem pa je prizadeta reprodukcija in proizvodnost živali. Paraziti ves čas potujejo po sluznici nazaj proti

vampu, kjer spolno dozori in ležejo jajčeca. To potovanje lahko traja do 4 mesece. Pri tem ruši odnose v sluznici, povzročata zgoraj opisane bolezenske znake in s tem ogromno ekonomsko škodo.

Zdravljenje in preventiva je enaka kot pri metiljavosti, s to razliko, da bi bilo potrebno paramfistomozo zdraviti še 4 mesece po prvem večjem jesenskem deževju (če l. zdravljenje ni uničilo vseh nezrelih parazitov). Tudi to bolezen preventivno zdravimo tik pred spomladansko pašo.

Obe bolezni lahko ugotavljamo ob klanju s preiskavo jeter in vampove sluznice, v času življenja živali pa z mikroskopsko preiskavo blata. Učinkovita preventiva je tudi izsuševanje pašnikov in s tem uničevanje vmesnega gostitelja, ograditev kanalov, mlak...

Še enkrat velja poudariti negativen epizootični moment, ki ga predstavlja neuležana gnojilka.

Za konec bi rad opozoril na napako, ki jo opažem pri naših rejcih, ko zahtevajo zdravila za posamezne živali. Vedeti moramo, da so parazitoze čredne bolezni, saj živali živijo v istem okolju, uživajo isto krmo. Zato moramo zdraviti VSE živali v čredi.

Upam, da bo gornji prispevek pripomogel k razumevanju pomena zdravljenja, predvsem pa preventive teh dveh zajedalskih bolezni in s tem še k večji učinkovitosti paše.

Ivan Gams, dr.vet.med.

Krompir je v Sloveniji že dolgo časa ena od pomembnih poljščin. Pridelujemo ga v vseh krajih in na večini kmetij. Pridelki pa so dokaj različni, saj se gibljejo od 10 do 40 ton po hektarju. Razumljivo je, da s povprečnimi pridelki 12,5 ton po hektarju ne moremo biti zadovoljni. Dohodek je nizek, kmetje se jezijo in tarnajo, da se pridelovanje te poljščine ne izplača. Če pa bi pridelovalci poznega jedilnega krompirja uporabili najboljše seme, upoštevali vse agrotehnične ukrepe, bi lahko dosegli pridelek preko 40 ton po hektarju. To pa predstavlja dohodek, ki daleč presega poljščine kot so pšenica, ječmen in koruza.

Tudi Koroška je bila nekoč znano območje v pridelovanju krompirja. V zadnjih letih pa so samo kmetje v občini Dravograd obdržali semen-sko pridelavo. Povsod drugod pa se pridelki bistveno ne ločijo od slovenskega povprečja.

Čeprav v naših krajih zaradi neugodnih naravnih pogojev (uporaba strojev) krompirja ne bomo širili (govodoreja bo ostala poglavitna dejavnost), pa je potrebno poskrbeti, da bodo razlike med pričakovanim in dejanskim pridelkom čim manjše.

Na doseganje visokih pridelkov vpliva več dejavnikov. Eden zelo pomembnih je pravilna izbira semena za setev.

Za vse žive organizme (rastline in živali) je značilno, da je njihov razvoj poleg zunanjih dejavnikov odvisen predvsem od dednih lastnosti. Znani so primeri v govodoreji, kjer smo s selekcijo in načrtnim križanjem vzredili krave z visoko mlečnostjo. Podobno velja v rastlinskem svetu. Tudi tu potekajo več letne raziskave na področju genetike, križanja in selekcije. Z načrtno odbiro in križanjem različnih sort kmetijskih rastlin so vzgojili povsem nove, ki se odlikujejo z večjimi pridelki in z večjo hranilno vrednostjo.

Še posebno zanimivi so primeri pri krompirju. Starejši kmetje se še spominjajo nekdanjih sort krompirja, ki so bile zelo odporne proti boleznim in škodljivcem, saj takrat krompirjeve plesni in drugih bolezni praktično sploh niso poznali. Seveda pa so bile te sorte slabo rodne, saj so največkrat povrnile le seme.

Novejše sorte, ki so jih vzgojili na selekcijskih postajah pa se odlikujejo z visokimi pridelki in kvalitetnim mesom; so pa na drugi strani bolj občutljive na razne bolezni, plevele in škodljivce. Vse te ugotovitve kažejo, da je potrebno pri izbiri semena to upoštevati in sejati le priznane sorte. Čeprav je to povezano z visokimi stroški, se bo to pozneje poznalo na pridelkih.

Krompir je rastlina, ki zelo slabo prenaša sam sebe. To pomeni, da ga ne smemo sejati na isto njivo zapored. Najboljši je štiriletni, samo v skrajni sili triletni kolobar.

Pri uporabi novejših, bolj produktivnih sort pa je potrebno upoštevati, da so te sorte dosti bolj občutljive na razne bolezni in škodljivce. Zato je potrebno pri pridelovanju več znanja kot nekoč.

Spoznajmo nekaj novejših sort krompirja!

Rane sorte

ULSTER SCEPTRE

Je zelo rana sorta z belim mesom. Sorta je odporna proti krompirjevemu raku in krompirjevi plesni. Je pa zelo občutljiva na virus zvijanja listov. Sorta je primerna za pridelovanje zelo ranega krompirja na peščeni lahkih tleh. Primerna je tudi za skladiščenje, vendar se je jedilna kakovost močno zmanjšala.

JAERLA

Je srednje rana sorta s svetlo rumenim mesom. Odporna je proti krompirjevemu raku in srednje odporna proti navadni krastavosti in krompirjevi plesni. Zelo rada pa gomolje napada gniloba (črna noga). Priporočamo, da sorto sadimo nekoliko kasneje, nakaljeno v toplo zem-

ljo, saj je zelo dovzetna za gomoljkasto kaljenje. Uporabna je kot rani jedilni krompir; za skladiščenje ni primerna.

COSMOS

Je srednje rana sorta s svetlo rumenim mesom. Sorto pri nas šele uvajamo. Je manj odporna proti virusu listov, primerna je za jesensko in zgodnjo zimsko uporabo.

PRIMURA

Je zelo rana sorta z rumenim mesom in svetlo rjavo kožico. Sorta je dokaj občutljiva na krompirjevo plesen na listih in gomoljih. V skladišču so gomolji slabo obstojni, zato je potrebno krompir takoj po izkopu porabiti.

SASKIA

Je zelo rana sorta s svetlo rumenim mesom z rjavo kožico. Sorta je občutljiva na krompirjevo plesen na listih in gomoljih. Za daljše skladiščenje ni primerna.

KRESNIK

Je zelo rana sorta, kifeljčar z belim mesom. Je srednje odporna proti plesni. Na gomoljih se večkrat pokažejo nekroze kot posledica okužbe z virusom. Daje visoke pridelke. Sorta je primerna za pridelavo na vrtovih za domačo uprabo.

SIRTEMA

Je zelo rana sorta s svetlo rumenim mesom. Sorta je odporna proti navadni krastavosti. Zelo pa je občutljiva na krompirjevo plesen ter viruse. Daje pa zelo visoke pridelke. Priporočamo jo za zgodnjo uporabo.

MARIS BARD

Je rana sorta z belim mesom. Sorta je občutljiva za krompirjevo plesen ter virusne bolezni. Zelo pa je odporna proti navadni krastavosti. Pridelek je zelo velik.

Srednje rane sorte

SANTE

Je zelo rodovitna sorta z rumenim mesom in svetlo rumeno kožico. Občutljiva je za črno listno pegavost. Dokaj odporna pa je proti krompirjevi plesni. Sorta pa ima slabo lastnost, da se gomolji radi razkuhajo. Primerna je za pomfrit. V skladišču rada kali.

RESY

Je srednje rana sorta z belim mesom. občutljiva je za krompirjevo plesen na listih in gomoljih. Precej odporna pa je proti virusom Y. Skladiščenje slabo prenaša.

FRISIA

Je sorta z belim mesom. Na plesen je srednje občutljiva. Čeprav je pogostokrat okužena z virusom Y ntn, na gomoljih ni opaziti nekroz.

Srednje pozne sorte

DESIREE

Je sorta s svetlo rumenim mesom in rdečo kožico. Sorta je odporna proti krompirjevi plesni, manj pa proti navadni krastavosti. Je zelo občutljiva na zvijanje listov. Sorta je primerna za strojni izkop in dalje skladiščenje. Uporabljamo jo kot jedilni krompir, saj je za predelavo manj primerna.

KENNEBECK

Srednje pozna sorta z belim mesom je zelo občutljiva na krompirjevo plesen. Odporna je proti suši. Je odlična jedilna sorta z visokimi pridelki. Primerna je za predelavo v pomfrit.

FIANNA

Je pozna sorta z belim mesom, pri nas jo šele uvajajo. Je odporna proti krompirjevi plesni ter navadni krastavosti. Občutljiva je na virus Yntn.

PENTLAND DELL

Sorta ima belo meso. Je odporna proti virusom X in A, zelo občutljiva na virus zvijanja listov in virus Y. Daje visoke pridelke. Sorta je primerna za predelavo v pomfrit.

Spoznali smo le nekaj sort krompirja, ki so trenutno na tržišču. Zaradi pomanjkanja kvalitetnega domačega semena se država odloča za uvoz. Tako je mogoče kupiti krompir iz Nizozemske, Madžarske, itd. Vprašanje pa je, kako se bodo te sorte obnesle v naših naravnih razmerah.

Priprava krompirja na setev

Poleg pravilne izbire ustrezne sorte krompirja je uspešna pridelava odvisna od pravilne priprave gomoljev na setev. Gomolje je potrebno pred setvijo nakaliti. Če damo nekaj gomoljev v hladno zemljo, bo vznik počasen, neenakomeren in pojavilo se bo gomoljkasto kaljenje. Jeseni bo pridelek na takih njivah zelo nizek.

V praksi poznamo siljenje krompirja, kar pomeni, da gomolje pred setvijo nakalimo. S tem dosežemo, da gomolji poženejo kratke in čvrste cime in v zemlji začnejo hitro nastavljati gomolje. S tem pa krompiriše tudi bolje prenaša daljšo sušo.

Poznamo več načinov siljenja krompirja

Kadar pridelujemo semenski krompir in želimo pridelati veliko manjših gomoljev, krompir pričnemo nakaljevati vsaj dva meseca pred setvijo. Gomolje položimo v plitve zaboje in jih postavimo v svetel prostor, ki ga ogrevamo do 20 stopinj Celzija. Pred tem iz gomoljev odstranimo vse dolge cime. Krompir bo pogoln mnogo kratkih kaličev in pozneje se bo v tleh razvil mnogo drobnih gomoljev. Pred setvijo je potrebno krompir ohladiti na temperaturo zemlje (6 - 8 stopinj C).

Če pa pridelujemo pozni jedilni krompir, lahko postopek kaljenja poenostavimo. Približno mesec dni pred setvijo gomolje nasujemo v mrežaste vreče iz plastičnih vlaken in jih prenesemo v svetel prostor s temperaturo 5 do 12 stopinj C. Pred setvijo gomolje ohladimo na temperaturo zemlje.

Zaključek

Kot smo že uvodoma poudarili, je uspeh pridelovanja krompirja odvisen predvsem od pravilne izbire ustreznih sort in od redne zamenjave semena. Seveda so še drugi dejavniki, ki vplivajo na pridelek: pravilno gnojenje, zatiranje plevelov, zaščita pred boleznimi in škodljivci in še bi lahko naštevali. O tem pa kdaj drugič.

Ob koncu želimo spomniti, da tisto staro pravilo, češ, da ima "ta butast kmet najdebelejši krompir", sploh ne drži. Potrebno je veliko strokovnega znanja, skrbi in opazovanja. Le tako bo mogoče tudi s krompirjem na naših kmetijah dosegati primeren dohodek.

Jože Pratnecar

LOVSKA RAZSTAVA V ČRNI

Letošnje Jožefovo je bilo v Črni zelo rogato in zeleno. Tako kot vsako leto so se tudi letos zbrali lovci lovsko-gojitvenega bazena Mežiške doline in se pod pokroviteljstvom LD Koprivna-Topla pripravili razstavo trofej. Vsakoletne razstave predstavljajo zaključek lovske sezone, predvsem pa lovskega dela v lovskih družinah v preteklem letu. Analize odstrela vseh vrst divjadi, ocenjevanje trofej in kvalitete uplenjene divjadi ter ostala lovska opravila so tudi osnova za načrtovano delo v naslednjem letu.

Pri planiranju v lovskogojitvenem načrtu območja pa je potrebno upoštevati gozdni prostor kot glavni bivalni prostor naše divjadi. Analizirati je potrebno vplive in usklajenost divjadi z njenim okoljem ter določiti cilje in ukrepe z usmeritvami za zagotovitev naravnega ravnotežja med divjadjo in okoljem. Ker je naša Slovenija gozdnata dežela in živalsko sorazmerno zelo pestra, so po zakonu o gozdovih nosilci lovskogojitvenega načrtovanja gozdarji oziroma Zavod za gozdove Slovenije. Seveda pa morajo pri izdelavi načrtov sodelovati tudi ostali uporabniki bivalnega prostora divjadi in tisti, katerih dejavnost je povezana z divjadjo. Torej sodelujejo pri načrtovanju predvsem lovci, kmetje, naravovarstveniki in tudi lastniki gozdov. Veliko pa je še nedorečenega o nadaljni lovski politiki pri nas.

Letošnje razstave sem se udeležil kot gozdar in ljubitelj vsega živega v gozdu in izven njega. Morda ni naključje, da so si v letošnjem letu - letu varstva Narave - izbrali prireditelji zanimivo reklo: Varstvo, gojitev in lov, ne zaradi trofej, temveč za ohranitev divjadi!

Lovci so poskušali razstavo ekološko obarvati, saj je bila za tiste, ki niso lovci, najbolj zanimiva predstavitev, oziroma ponazoritev našega gorskega gozdnega prostora z avtohtonimi živalskimi prebivalci. Tu so se najraje ustavljali šolarji, lovci pa so jim pod vnožjem Pece razlagali zanimivosti o življenju posameznih živali. Tudi sam sem odnesel kar nekaj prijetnih vtisov z zelene in rogate razstave. Zelo zanimive so se mi zdele analize odstrela določene vrste divjadi, še posebej srnjadi, prikazane na grafikonih. Kljub močnemu odstrelu v zadnjih letih, je bilo lanske leto uplenjenih mnogo telesno slabih živali. V posameznih družinah je bilo uplenjeno kar 30 do 50% "škart" osebkov. Pustimo razglabljanje o lanskem odstrelu lovskim strokovnjakom. Tudi lovci spoznavajo, da njihovo delo ni samo streljanje in trofejni lov. Potrebujemo vse več znanja, saj je njihovo delo iz leta v leto vse bolj ekološko naravnano. Zato je nujno potrebno medsebojno sodelovanje najrazličnejših strok. Sodelovanje med gozdarji in lovci pa je v našem območju že tradicionalno. Divjad ne pozna državnih meja, zato se že vrsto let prav na teh lovskih razstavah srečujejo naši lovci tudi z lovci onstran meje, da izmenjajo izkušnje in opravijo določene skupne akcije. Eno takih je tudi štetje ruševca.

Da lovci niso samo strelci, ampak so tudi kulturniki, sem se prepričal tudi na lovski razstavi, ko so nam zapeli lovci lovskega okteta lovske družine Peca iz Mežice. Naj še dolgo veje njihova pesem med krošnjami viharikov.

Gorzd Mlinšek, dipl. inž. gozd.

STROKOVNA ESKURZIJA NA PTUJ IN LETOVANJE V BANOVCIH

Zimski meseci tečajev in predavanj za kmečke gospodinje so minili. Končano je prvo obdobje izobraževanja. Kaj nas čaka v bodoče? Po programu dela društva kmetič Prevalje sledijo strokovne ekskurzije, sejmi in razstave.

Kot vsa leta tudi letos sodelujejo naše kmetice s svojimi izdelki na razstavi DOBROTE SLOVENSkih KMETIJ, ki bo od 21. 4. do 24. 4. v Minoritskem samostanu na Ptuj. Vabimo vas, da si razstavo skupaj ogledamo v petek, dne 21. 4. V program strokovne ekskurzije smo vključile tudi ogled vinogradniško - živinorejske kmetije, kjer bo kosilo, kopanje v Ptujskih toplicah in po želji nakup olja v Lenartu ter moke v Babičevam mlinu. Če želite spomladanski dan preživeti malo drugače, pokličite nas in se prijavite do 15.4.1995 na sedež društva.

Kmalu bo tu poletje in verjetno ni kmečke družine, ki si ne bi zastavila vprašanja, kam na oddih, pa če se to sliši še tako neverjetno. Kmet, pa na dopust!? Pa se da, le če je volja! Tako kažejo naše izkušnje, saj letos že tretje leto organiziramo letovanje v termalnem kopalnišču Banovci, kjer je letovalo že 24 kmečkih družin. Tudi v letošnji sezoni, ki bo trajala od 20.6. pa do 31. 8. bo tu postavljena počitniška prikolica za 4 - 6 oseb in seveda vabimo vse, ki vas letovanje zanima, da pokličete in se prijavite. Ob prijavi boste dobili vse ostale napotke (tel. št. 31 - 785).

Upravni odbor društva kmetič Prevalje

OBČINSKI KVIZ "MLADI IN KMETIJSTVO"

Društvo podeželske mladine je tudi letos skupaj s kmetijsko sve-tovalno službo organiziralo občinski kviz "Mladi in kmetijstvo".

V soboto, dne 4. marca, ko je divjal pravi snežni vihar, smo se dobili na kmetiji Pečnik na Šentanelu. Seveda je zaradi slabega vremena bila tudi udeležba manjša, pa je prireditev kljub temu uspela. V znanju so se pomerile štiri tričlanske ekipe in sicer iz Mežice, Stražišča, Šentanela in Prevalj. Mladi so odgovarjali na vprašanja iz naslednjih tem: ureditev kmečkega vrta, higiena, gospodarjenje z gozdom, konjereja ter krompir. Zmagala je ekipa Mežice pred Šentanelom, Stražiščem in Prevaljami. Po uradnem delu je bila večerja in podelitev nagrad. Praktične nagrade in priznanja so prejele vse ekipe, prvouvrščena pa še pokal. Veselo družabno srečanje je trajalo vse do ranih jutranjih ur.

Zahvaljujemo se vsem članom društva in komisiji za sodelovanje, kakor tudi vsem, ki so finančno ali v obliki nagrad pomagali, da je kviz uspel.

V soboto, 11. 3. pa sta prvouvrščeni ekipe sodelovali na regijskem kvizu v Radljah, kjer se je ekipa Šentanela uvrstila na tretje mesto. Mežičani pa so bili četrta. Tako sta izpadli iz nadaljnega boja za državni kviz. Vseeno iskrene čestitke!

Pa še dve obvestili za člane in nečlane društva:

V soboto dne 22. 4. 1995 bo ob 10. uri demonstracija varnega dela z motorno žago. Poleg teoretičnega dela bo tudi praktičen prikaz dela v gozdu in predstavitev opreme. Vabljeni vsi mladi kmetovalci!

Lokacijo bomo sporočili ob prijavi!

Tudi letos bomo v začetku maja organizirali tečaj iz varstva pri delu s traktorjem. Pogoj je opravljen izpit B kategorije.

Tečaj bo 20 urni, zaključni se s preverjanjem znanja v obliki testa.

Vse informacije dobite na sedežu društva, tel. št. 31-785, kjer se lahko prijavite.

Rok za prijave je do 20. 4. 1995.

Upravni odbor

OBČNI ZBOR DRUŠTVA PODEŽELSKE MLADINE SLOVENJ GRADEC

4. marca 1995 je imelo Društvo podeželske mladine (DPM) Slovenj Gradec svoj 2. redni občni zbor. DPM je konec leta 1994 štelo 42 članov, zbora pa se je zaradi slabega vremena lahko udeležilo samo 20 članov.

Za začetek zbora je bilo organizirano predavanje "Strojni krožki", ki ga je pripravil vodja kmetijske svetovalne službe v Slovenj Gradcu, g. Stanko Jamnik.

Nato je bilo podano poročilo dela DPM v preteklem letu kakor tudi delo organov društva. V poročilu je predsednik DPM Danilo Pušnik naštel aktivnosti, v katerih so sodelovali člani DPM, in sicer: sodelovali so na regijskem kvizu "Mladi in kmetijstvo" v Dravogradu, kjer so zasedli 2 in 4. mesto, na republiških Kmečkih igrah v Čečah pri Trbovljah, kjer so v združeni ekipi s člani DPM iz Prevalj zasedli 14. mesto, na Mladinskih igrah v Šentanelu (1. mesto), na nočnem orientacijskem teku v Taboru v Savinjski dolini (8. mesto) ter na regijskem tekmovanju v oranju v Radljah ob Dravi (3. mesto).

Mladinke so sodelovale v prodaji dobrot kmečke kuhinje v Slovenj Gradcu v okviru sejma "Prezenta" ..

Udeležili so se tudi strokovne ekskurzije v Kočevje, od družabnih prireditev pa so organizirali plesni tečaj in srečanje članov društva na Hovnikovi kemtiji v Podgorju v sklopu pohoda na Uršljo goro.

V okviru izobraževalnega programa je bilo organizirano predavanje "Zelenjadarstvo na Nizozemskem", predsednik društva pa se je udeležil strokovnega seminarja v Šentjurju na temo "Ekologija".

Člani so nato sprejeli program dela DPM za leto 1995, ki pa vključuje sodelovanje na tekmovanjih in prireditvah, v katerih so povečini že sodelovali v preteklem letu. Od novih nalog bo organizacija izbornih regijskih kmečkih iger, katerih zmagovalna ekipa se bo lahko udeležila republiških kmečkih iger v Polskavi.

Mentorica društva:
Danica Onuk

Udeleženke tridnevnega tečaja peke peciva v Mislinji

TEČAJ PEKE PECIVA

V okviru zimsko-izobraževalnega programa, ki ga pripravlja kmetijska svetovalna služba Slovenj Gradec, so tudi razni gospodinjski tečaji. Med njimi velja posebno zanimanje za tečaj peke peciva. Tako smo v začetku meseca marca organizirali tridnevni tečaj, ki je potekal od petka, 3. do nedelje, 5. marca 1995 v osnovni šoli Mislinja. Vodila ga je ga. Marjana Košmril iz Srednje živilske šole v Mariboru, ki je žene in dekleta naučila kar nekaj slaščičarskih veščin. Pripravile so sladice iz kar 30 receptov tako, da

bodo z znanjem gotovo zadovoljile še tako izbirčne sladokusce. Tečaj je obiskovalo 21 žena in deklet.

Za tiste pa, ki so ta tečaj obiskovale že prejšnje leto, je bil organiziran enodnevni nadaljevalni tečaj, ki je potekal v soboto, 18. februarja 1995, prav tako v osnovni šoli v Mislinji. Vsebinska tečaja je bila peka sladice iz kvašenega listnatega testa ter peka potic in krofov. Tečaj je obiskovalo 22 žena in deklet.

Danica Onuk

Udeleženke enodnevnega tečaja peke peciva v Mislinji

ZIMSKO BRANJE

VOZIJO GARBOLE

Kovinski in razni drugi gradbeni materiali so zelo izpodrinili les, ki je imel svoj čas glavno vlogo.

Za ladjedelnštvo so morali naši predniki dobavljati posebne, zelo dolge mere, tudi cela debla, katerim so pravili "garbole". Za les takrat ni bilo problema, težavna, zelo zamudna pa je bila izdelava in spravilo teh dolgih mer, ker niso imeli nobene mehanizacije. Šlo je vse na "ho-ruk"! Težko je bilo drevo podreti, obdelati, potem pa ga s cepini potegniti do kolo-vozne poti, od tu pa je pomagala vprežna živina. Vleka po gozdnih kolovoznih poteh

tudi ni bila lahka zaradi ovir kot so mehka, mokra ali skalnata tla, klanci, globače, led, voda brez propustov in še kaj.

Garbole so morali spravljati z združenimi močmi. Kjer je za težko delo zbranih veliko ljudi in vprežne živine, je veliko zelo glasnega govorenja, navodil, ukazov, vse to pa ne more miniti brez prerekanja in kletvic. Razumljivo, da je bilo takšno delo slišati daleč naokoli, tudi na sosedne hribe.

Še iz mladosti se spomnim, da so rekli, če so bili kje pri delu bolj glasni kot običajno: "Menda vozijo garbole"!

Zdaj imamo sodobno tudi gozdarsko mehanizacijo. Drevo je hitro, brez muke na telh, hitro izdelano. Pri spravilu lesnih mas si na

grdih terenih pomagamo s traktorjem, vitlom ali celo z žičnico. Les je treba spraviti samo do gozdno-kamionske ceste, katerih imamo saj v naših gozdovih veliko. Na gozdnokamionsko cesto pripelje kamion, ki naloži les s posebno pripravo. Trušč, ki se čuje tudi v sosesko, povzročajo samo motorne žage, traktorji in tovarnjaki.

Kljub vsej sodobni gozdarski mehanizaciji pa garbole še vedno vozimo! Vzrok za to že najdemo. Če ne kje drugje, v politiki prav gotovo. Garbole (smo) in še vedno vozijo v Skupščini RS tako hrupno, da se čuje in tudi vidi neprimerno daleč kot v preteklosti!

Ajnžik

IZOBRAŽEVANJE ZA LASTNIKE GOZDOV

Že skozi stoletja se je kmetu, lastniku gozda, postavljalo vprašanje, koliko lesa lahko sploh poseka, da gozda ne bi osiromašil. Hitro je prišel do sklepa, da če hoče gozd obdržati takšen kakršen je, poseka letno samo toliko, kolikor znaša letni prirastek. S tem je postavil podzavestno eno glavnih načel gospodarjenja v gozdu: načelo trajnosti.

To spoznanje in druge izkušnje, ki temeljijo na sonaravnem načinu gospodarjenja z gozdom, pa niso bile temelj le kmetu, lastniku gozda, temveč jih je z ustrežno znanstveno nadgradnjo za svoja sprejela tudi sodobna gozdarska stroka.

Za gozd bi bilo seveda najbolje, če bi lastnik gozda in gozdar delala z roko v roki. Žal, pa je to sodelovanje pri številnih kmetih obremenjeno z izkušnjami zadnjih 50 let, ko je gozdarska zakonodaja lastnika gozda zapostavljala, k temu pa je svoje prispeval še kakšen, za takratne zakone preveč "vnet", gozdar.

Udeleženci seminarja

Poskus, kako v spremenjenih lastninsko-pravnih razmerah, ko z gozdovi spet gospodarijo lastniki gozdo, vzpostaviti pozitivno sodelovanje, je bil tudi petdnevni tečaj, ki ga je za gozdne posestnike s področja Sv. Antona na Pohorju, organiziral Zavod za gozdove Slovenije, krajevna enota iz Radelj.

Organizacija je bila v rokah revirnega gozdarja Janeza Skrlavnika, sam tečaj pa je podobno kot že pred 19 leti vodila gospa Tonka Modic dipl. ing. gozd., vodja krajevne enote iz Radelj. Razlika med tečajem pred 19 leti in letošnjim tečajem je bila zlasti v menjavi

generacij. Tokrat so se namreč tečaja večinoma udeleževali že sinovi tečajnikov izpred dveh desetletij.

Glavni poudarek izobraževanja je bil na negi in varstvu mladega gozda, pa tudi na sonaravnem načinu gospodarjenja z gozdom nasplah. Kako torej priti do gozda, ki bo dolgoročno dajal kvalitetne lesne proizvode in s tem tudi optimalen dohodek lastniku?

Teoretično znanje, ki so nam ga posredovali gozdarji, smo dopolnili še z delom na terenu, na konkretnih objektih.

Tako smo si v Čavkovem ogledali značilno obliko prebiralnega gozda kot najznačilnejšo za pohorski kmečki gozd. S pozitivno izbiro smo poskusili v Krištanovem gozdu, v enodobnem nasadu smreke z naravno primesjo jesena. Žal smo ugotovili, da gozd z nego že nekoliko kasni. V Vitrihovem smo se spopadli z izbiro nege v naravno nastalem mladju smreke in bukve, ki se razvija pod razredčenim (sestojem) debeljaka.

Četrti dan smo prisluhnili Hinku Andrejcu pri predavanju o krojenju gozdnih sortimentov, skupaj pa smo pokomentirali tudi problematiko gozdnih cest. Kmetijska svetovalna služba iz Radelj pa je prispevala še razmišljanje o varnem delu s traktorjem.

Pridobljeno znanje in izkušnje z domačega terena smo lahko primerjali še z izkušnjami in problematiko gozdarjev v Mislinji.

V mislinjskih gozdovih nas je sprejel tudi gospod Milan Tretjak, vodja območne enote Zavoda za gozdove Slovenije v Slovenj Gradcu, ter nam podrobneje razložil problem smrekovih monokultur, ki tu prevladujejo ter napore tukajšnjih gozdarjev, kako bi izboljšali strukturo gozdov, zlasti z vnašanjem listavcev.

Popoldne zadnjega dne našega druženja smo udeleženci tečaja izkoristili še za ogled kmetije Mihe Klančnika v Podgorju.

Svoje vtise vseh petih dni smo strmili v Pivnici v Radljah. Tako organizatorji kot udeleženci tega kratkega izobraževanja so pozitivno ocenili tak odnos med gozdnim posestnikom in gozdarjem, ki bi ga veljalo posnemati tudi drugod po Sloveniji.

TUDI V DRAVOGRADU SE IZOBRAŽUJEMO

Tečaj peke sladkih dobrot v Dravogradu

Zima je čas, ko se lahko tudi kmet in kmetica posvetita dejavnostim, ki ju veselijo. Čas je tudi za izobraževanje, ki ga pripravljamo v DRUŠTVU KMETIC skupaj s svetovalno službo.

Tako smo se v soboto, 21.1.1995 zbrale na Zajnsnikovi domačiji uka željne ostriške kmetice. Ker človek nikoli dovolj ne ve, nam razni tečaji kar prav pridejo. Tako smo ob 10. uri pričele pridno mesiti testa za razne potice, šarklje, rogljičke, potičke.... Časa za počitek ni

bilo, saj nam je imela gospa Marija Prajner veliko povedati in pokazati. Drobne skrivnosti velikih pekovskih mojstrov so zlata vredne! In tako smo čez 5 ur imele že vse končano. Gospodinja je ravno prav zakurila krušno peč, da je iz nje lepo zadišalo.

Zadovoljne, da nam je uspelo, smo vse dobrote tudi poskusile, nekaj pa odnesle tudi domov. In naša svetovalka Bernarda nas je z veseljem fotografirala.

Danijela Sekolovnik

Branko Kanop

Mozirje je Janku Dolencu še danes zelo všeč, saj se je pred štiriinosemdesetimi leti tam rodil. Rečico ob Savinji, kjer pozneje odraščal, pa ima za biser v Zgornji Savinjski dolini. Verjame, da ima nagnjenje do kiparjenja po očetu, podobarju, pozlatarju, rezbarju in kiparju. Očetu je ob velikem odpovedovanju uspelo v Ljubljani končati šolo za umetno obrt, Janku to ni naklonjeno. Nikakor mu to ne uspe, kljub nadarjenosti in volji. Rodi se namreč prezgodaj, ravno v času, ko pomanjkanje denarja, še tako sposobnim učencem, onemogoča šolanje. V družini so štirje otroci, oče pa, kolikor koli je priden in sposoben, ne zasluži za dom in še za njegovo šolanje. Leta med obema svetovnjima vojnama so leta velike občasne svetovne gospodarske krize in oče dobiva premalo naročil za svoje delo. Mati, po poklicu babica, položi na svet mnogo Gornjesavinjčanov, vendar mnogo premalo, da bi njen zaslužek bistveno povečal blagostanje pri hiši. Drugače se zgodi Jankovemu bratu Antonu, devet let mlajšemu, ki izkoristi povojno obdobje, sorazmerno naklonjeno ukaželjnim. Danes je profesor na medicinski fakulteti v Ljubljani in predstojnik inštituta za sodno medicino. Omenjamo ga zato, ker se tudi on izpoveduje v slikarstvu. Dela predvsem v oljni tehniki in razstavi, pred leti, svoja dela tudi v galeriji dr. Staneta Strnada v slovenjegraški bolnišnici. Že tri desetletja je član Društva slovenskih likovnih umetnikov.

Veliko je sledov za Jankovim očetom, Ivanom Dolencem, po mnogih cerkvah v Sloveniji in še posebno v Savinjski dolini. Omenimo le Šmihel nad Mozirjem, kjer so njegovo delo lepe, reliefno obdelane cerkvene klopi, tronske klopi okoli oltarja in še kaj. Janko se pri njem uči, mu pomaga, a kaj, ko je naročil vedno manj.

Ko obnavljata leta 1939 oltarje v cerkvi v Šentjanu, se Janko proti očetovi volji odloči, da se zaposli v Ornik-Mitrovičevi tekstilni tovarni na Otiškem vrhu. Radi sprejmejo zdravega in vzrastnega osemnajstletnika, ki se spretnostim za tkalskim strojem hitro privadi. Občutek za lepo in natančno mu pride še kako prav.

Leto 1941 prinese, kakor mnogim fantom njegovih let, tudi Janku nepredvidene čase. Nastopanja v sokolskih vrstah z narodno-obrambno usmerjenostjo ga zaznamujejo s slovenstvom do te mere, da ga v tovarni takoj odpustijo in ga določijo za ponemčenje. Odpeljejo ga na prevzgojo in prisilno delo v Esslingen pri Stuttgartu. V Daimler-Benzovi tovarni, sedanjem Mercedesu, se nauči preciznega strugarstva, odkoder ga koncem leta 1942 pošljejo v mariborsko tovarno letalskih delov, sedanjo tovarno avtomobilov na Tezmem.

Jeseni 1944 mu oblast ponuja nemško vojaško uniformo, Janko pa se skrivaj odloči za pot v partizane. Partizani po Menini planini, Zgornji Savinjski dolini in nazadnje na Koroškem. Kot kurir v XIV. diviziji se globoko prepičan bori za osvoboditev domovine. Po odsluženju vojaškega roka na Kosmetu postane leta 1947 občinski tajnik občine Vuzenica. Njegova posebna pozornost velja kulturnim dejavnostim (dramski, pevski, likovni), kjer tudi sam aktivno sodeluje. Kdaj pa

kdaj ga prime, da bi poprijel za barve ali dleto, toda služba in druge obveznosti mu to ne dopustijo. Še bolj se zaplete v delo, ko prevzame mesto direktorja komunalnega podjetja Radlje ob Dravi.

Janko Dolenc

Šele, ko si jih nabere štirideset, se prebudi v njem velika želja po umetniškem izražanju. Kot bi med njim in očetom nabrekli korenine, tako se ga poloti nemir, ki ga vedno več izraža v obdelavi in oblikovanju lesa. Sloka

postavijo pozneje v Veliko galeriji mestne hiše v Celovcu. Slovenska prosvetna zveza v Celovcu ter Slovensko prosvetno društvo "Danica" se z njim dogovorita za spomenik pred kulturnim domom v Šentprimozu v Podjuni. Iz štirimetrskega hrastovega debla skleše Janko simbol družine, ki kot spomenik predstavlja združevanje narodov. Dr. Franci Zwitter v svojem govoru reče: "Vedno sem si rekel, da naj bo ob odprtju doma govor s takšno poanto, kot jo izpoveduje vaša skulptura."

Večjih del se Janko nekoč brani narediti. Meni, da je to preveč odgovorno delo, ker je izpostavljeno stalni presoji javnosti. Pozneje se loti tudi teh in mu je to v ponos. Po Sloveniji ima do danes petnajst večjih stvaritev: v Vuzenici, v Radljah, na Muti, v Zavodnjah, na Pesku na Pohorju, v Slovenjem Gradcu, v Mozirju, v Savinjskem gaju (skulptura je visoka pet metrov)... Ob gozdnem obratu v Črni na Koroškem postavi pred petnajstimi leti tri metre visokega sekača. Domačini mu rečejo Rok, pač ime po zaščitniku vseh, ki imajo opraviti z lesom. Lansko jesen si ga Janko mimogrede skozi Črno ogleda in ugotovi, da ga slabo vzdržujejo in da bo po njem, če mu ne bodo privoščili ponovne dobre impregnacije. Ni mu všeč, kadar najde kje svojo skulpturo zapuščeno in zanikrno vzdrževano. Takoj se spomni vseh podrobnosti, koliko je vložil fizičnega in duhovnega dela, predno je les

Janko Dolenc

tudi paste in se bavi z grafiko, vendar ugotovi, da je zanj tisto "ta pravo" le v lesu. Najljubši les sta mu hrast in oreh, v katerih se likovno najraje izraža. Nabere se mu toliko večjih in manjših skulptur, kipov in reliefov, da leta 1959 postavi na ogled svoja dela v domačem kraju. Opazi ga akademski slikar Karel Pečko, takrat profesor v Slovenj Gradcu, sicer pa domačin tam blizu. Ocenjuje ga in ga usmerja, Janko pa pridno študira anatomijo človeškega telesa. Profesor Pečko mu postane mentor in Janko mu je za nasveta in kritike vedno bolj hvaležen. Prej nekoliko več slika, ko pa profesor spozna, da je njegova izrazna moč v kiparstvu, ga vzpodbuja k temu. Prav korajžno se Janko predstavi javnosti leta 1974, ko postavi profesor Pečko v slovenjegraški umetnostni galeriji skupinsko razstavo takratnih samorastnikov, oziroma samoukov. Na razstavo prihajajo novinarji, taki, ki se na umetnost spoznajo in začnejo o njem pisati. Takrat postane tudi član Društva slovenskih likovnih umetnikov. Ob svoji hiši v Vuzenici si zgradi atelje in razstavni prostor.

Doslej ima zabeleženih okrog sedemdeset samostojnih in prav toliko skupinskih razstav doma in v tujini. Najbolj ponosen je na svojo retrospektivno razstavo, ki mu jo za šestdesetletnico postavijo v Slovenjem Gradcu. Na njej je razstavljenih okrog 140 del, kar za Janka nikakor ni malo število, saj je začel intenzivneje ustvarjati šele po letu 1960. Isto razstavo

drugokrat postal živ. Les, ki gre skozi njegove roke, pove, živi vedno dvakrat: prvič, ko raste in je še drevo ter drugič, ko mu vdahne življenje z dletom. V Radljah je pred občino postavljena njegova največja skulptura, saj je narejena iz štirikubičnega hrastovega debla in ga iz Lenarta v Slovenskih goricah pripeljejo v Radlje na tovarnjaku za poseben prvoz. Iz njega skleše Hudabivško Meto s svojimi pankrti. Ker jih je veliko, potrebuje Janko za zaključeno kompozicijo veliko lesa. Njegove manjše skulpture najdemo v Lamutovi galeriji v Kostanjevici na Krki, v galeriji likovnih samorastnikov v Trebnjem, v umetnostni galeriji in bolnišnici v Slovenjem Gradcu, v Koroški osrednji knjižnici - študijski knjižnici na Ravnah, mnogih šolah, javnih ustanovah itd. Lepo število skulptur, reliefov, grafik in pastelov je v privatnih rokah v Koroški krajini, drugod po Sloveniji in tudi izven meja.

Nasploh mu je najbolj priljubljen motiv Hudabivška Meta s svojimi otroki. Zagotovo se Prežihov Voranc ni toliko in tako pogosto ukvarjal z njo kot Janko Dolenc. Z Meto lahko poveš vse, poreče, z njenim likom lahko povežeš ves svet. To je lahko žalostna mati, vesela mati, revna mati, bogata mati, pregnana mati, čakajoča mati, izseljena mati, vsaka mati... Tudi njeni otroci so lahko srečni, nesrečni, žalostni, veseli, trpečji, radostni v njenem objemu alivarovani pod njenim ognjnjalom. Najštevilnejše njegove skulpture pred-

stavlja Meto, ki največkrat posebej trdoživost življenja in skrb za njegovo nadaljevanje. Pred leti pridejo k njemu gozdarji z željo, izbrati eno od njegovih skulptur za darilo kolegu gozdarju. Po daljšem preudarjanju se odločijo za Hudabivško Meto z njenimi otroki, ki jih navdihne s prisodobno odraslega drevesa, ki s svojo krošnjo varuje mlajše pod njim pred kakršnimi koli ujmani. Gozdarji vidijo v Metini simboliki bolj gozd, kot pa njo samo. Vsakdo lahko vidi v Meti nekaj po svoje. Kritiki pravijo, da je njegovo ustvarjanje podobno sakralni umetnosti. Za njih to ni bila težka uganja; če gledate Meto, lahko vidite v njej tudi Marijo. Na cerkveno umetnost je bil Janko vezan skozi dela svojega očeta, tako je z njo povezan že iz svoje rane mladosti. Ne ve ali je svoje ustvarjanje prilagodil temu ali pa je to, kar ima povedati, podobno tistemu. Dostojno je Janko predstavljen tudi v verskem tedniku Družina, ki se pred leti razpiše o njegovem likovnem upodabljanju. Ugotovitev, da njegove sohe spominjajo na cerkvene, vzbudi v Janku ponos. To naj bi bilo nekaj, kar je podedoval po očetu, saj ugotavlja, da se umetnosti ne da naučiti, ampak je lahko samo prirojena. Prineseš jo s seboj z rojstvom ali drugače povedano: to je božji dar. Tudi tisti, ki zmore v umetnosti uživati, jo gledati in podoživljati, nosi v sebi umetnostni talent. Tak talent ima

Odpravi se nazaj proti štabu. Po nekaj korakih udari nemška granata prav med vrata, kjer je stal pred nekaj sekundami.

Usoda? Nekateri bi to imenovali naključje. Janko se ne strinja, da so vsi podobni primeri gola naključja.

Svoje vernosti ne zanika, niti je komu vsiljuje. Nima filozofskih šol, ima pa svojo filozofijo. Lahko, da je vse to posledica njegove vzgoje v mladosti. "Kakorkoli," poreče "nekaj je na tem." Zaradi takega gledanja na življenje ni izdletil nič kaj več soh Križanega. Celozelo malo jih izdelal, ker se mu sleherna misel v tej smeri nazadnje izlije v lik Hudabivške Mete. Ona je njegova Pieta. Največji lik s podobo Kristusa naredi pred leti za novo vuzeniško-mučko pokopališče. Urejeno je po skandinavskem vzorcu, kjer ni gomil, je samo trava s podobnimi oziroma enakimi spominskimi kamni. Je netradicionalno, je brez slovenske etnološke vsebine in spočetka Janku in še marsikomu tuje. Zdaj, po mnogih letih, se ljudje temu privajajo, tudi Janko.

Janko Dolenc je pri svojih letih še vedno vzravnin in pri močeh. Tudi to ga izdaja, da se je razvijal med svojim odraščanjem v sokolskih vrstah. Kakor svojemu notranjemu umetniškemu vzgibu, zaupa česnu in česnovim tinkturam. Proti arteriosklerozi in negativnemu holesterolu v krvi, je prepričan, da je česen najbolj naravno in najbolj učinkovito

Pri svojem delu potrebuje Janko Dolenc veliko miru, celo samote. Takrat mu delo steče. Kadar ne dela, potrebuje družbo, veselje in življenje okrog sebe. Ko mu umre žena, se nato leta 1988 poroči z Marijo Suhodolčan, vdovo po pokojnem pisatelju Leopoldu Suhodolčanu, s Prevalj. Tako živi sedaj na Prevaljah, ustvarjat pa se vsak dan vozi v svoj atelje v Vuzenico. Sta za skupaj; ona, bivša knjižničarka v študijski knjižnici dr. Franca Sušnika na Ravna, se še vedno ukvarja z lepo slovensko besedo in sestavljanjem bibliografij, on s svojim kiparjenjem in slikanjem. Zdaj dleti lik ženske glave. Na vprašanje, če bo tudi ta podobna Metini, priklama.

Hvala lepa!

Andrej Šertel

nc, dober dan

marsikdo, ki pa ga ne neguje, morda celo zatre ali zapravi. Za to je zelo pomembno, v kakšnem okolju odraščaja in živiš. Življenjsko okolje lahko v človeku umetniške sposobnosti vzbudi ali pa zatre. V Janku se je ta danost odzvala in privrela navzven šele pri njegovih štiridesetih letih. "Bruhnilo je iz mene," pove "obsedlo me je, preganjalo." Nuja v njem je taka, da nagonsko seže po dletu. Če bi se takrat ne začel sistematsko ukvarjati z upodabljanjem, bi zagotovo vse te svoje sposobnosti zapravljal, zaspale bi v njem.

Umetniško ustvarjanje Janka osrečuje. Pove, da je na svetu mnogo stvari, ki človeka osrečijo, vendar je treba to srečo spoznati, oziroma jo moraš znati spoznati. Do gotove mere bi moral biti srečen vsak človek. Sreča ni v materialnem bogastvu, za nekatere morda. Sreča je v duševnem zadovoljstvu, ki je v mnogočem odvisno od človeka samega. Včasih je sreča odvisna tudi od usode, Janko v njo verjame. Usode si ne moreš narediti sam, razmišlja. Za njega je usoda naprimer tudi to, da je še danes med živimi. Med razmišljanjem razglablja o svojem primeru v partizanih: Bil je kurir in bi moral iz štaba v okolici Solčave odnesti pošto v Gornji grad. Gre do prve kmetije, domisli si, čemu bi hodil sam, ko pa se seli v isti smeri tudi štab. Bolje bo, če bomo šli skupaj. Na vratih tiste kmetije se nezavedno spomni svoje matere. Ne ve zakaj, morda zato, ker mu je tista gospodinja dala nekaj za na pot.

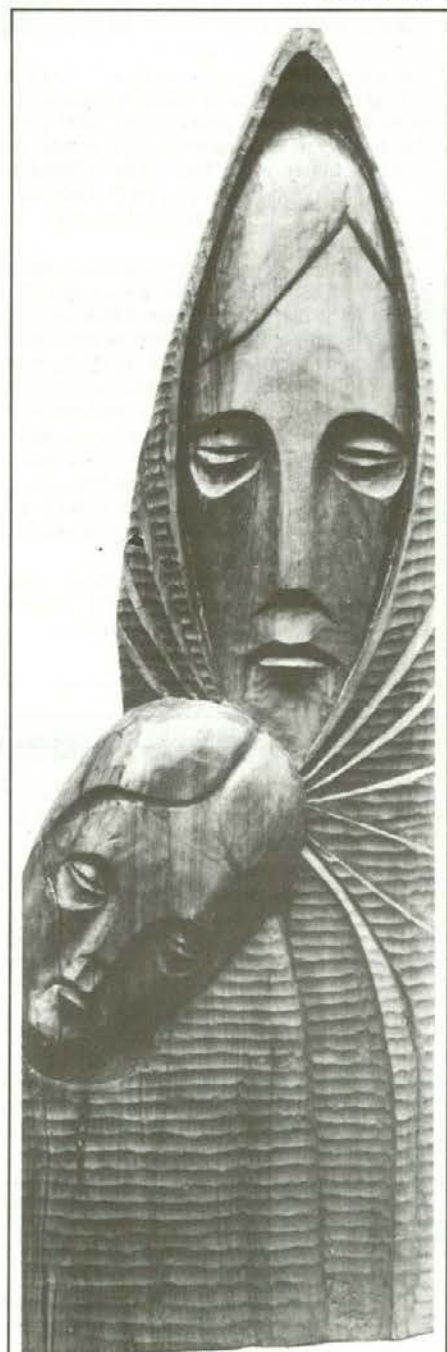
zdravilo, brez slabih stranskih učinkov. Zunanje moči ima še vedno na pretek, primanjkuje pa mu včasih notranjega vzgiba. Morda čuti to zaradi svoje ustaljene prevelike samokritičnosti; z nobenim svojim izdelkom ni stoodstotno zadovoljen. Ve, da za dobrega ustvarjalca velja pravilo: po dovršenosti izstopa le vsaka deseta stvaritev. - Ne pritrdim mu, za mene so vsa njegova dela, kolikor sem jih videl, dovršena.

Kulturna skupnost Radlje ob Dravi mu leta 1983 izda monografijo z uvodno besedo likovnega kritika Aleksandra Bassina. Nekaj citatov iz nje:

Primer našega kiparja nam izpričuje, kako lahko človekova ustvarjalna sila in njegova upodabljalna sposobnost latentno bivata in ju izzovejo šele posebne življenjske okoliščine. (M. Avguštin).

Dolenčeva plastika je daleč v stran od ljudskih elementov, odmaknjena pa je tudi od nežnih in arhitektonsko elegantnih plastik. Dolenc je zatesal s svojo sekuro in dletom nekje vmes, morda prav tam, kjer je lahko pokazal ranjeno, z bolečino obdarjeno bitje z imenom človek. (Andrej Pavlovec)

Ker vrednotenje nekega umetniškega opusa ni in ne sme biti povezano z avtorjevo akademsko izobrazbo ali neizobrazbo, pri Janku Dolencu brez škode opustimo to problematiko. (Franc Zalar)

Janko Dolenc: *Mati z otrokom*, 1978, hruškov les, 109 cm

ROZALIJA KOTNIK - 80 LET

Škoda, da je ob slovesnem obhajanju svojega visokega življenjskega jubileja, malo zbolela. V vseh svojih osemdesetih letih je sicer prekipela od zdravja. Osemdeset let dolgo življenje Podpečke Roze je zelo bogato, polno lepih in grenkih spominov kot redko katero.

Rodila se je pri Podpečniku v Podgori nad Kotljami. Tam je preživela otroštvo in obiskovala osnovno šolo v Kotljah. Ko je odrasla, je bila zelo rada tam, kjer je bil smeh in dobra volja. Bila je dobra igralka, zato je ni manjkalo pri nobeni igri, nobeni stelaraji, ovseti ali veselici.

Igrala je v igrah "Zgace in zgagice", "Kralj in kraljič" in drugih. Leta 1938 je bila za družico na veliki "Kmečki ovseti". Takrat je bil v Kotljah veliki kmečki tabor, prišlo je čez 5000 gledalcev, igra pa je napisal Prežihov Anzi, ki so ga med vojno nemški okupatorji ubili. Najraje je prešla hotuljsko polko, brez katere ni šlo na nobeni prireditvi.

Roza ni delala samo doma pri Podpečniku, občasno je pomagala tudi na Rimskem vrelcu pri Nešič-Marhiottiju. Tudi pošto je prenašala iz Raven v Kotlje.

Daleč naokrog najsrečnejši mladi zakonski par sta bila leta 1938, po poroki z Mihaelom Kotnikom. Roza je postala mati sedmih otrokom, od katerih jih je danes živih še pet. Kljub vojni in raznim negotovostim sta pomagala partizanom in si po svobodi zgradila novo hišo in hlev. Mož Miha je znal skoraj vse narediti sam. Leta 1952 ji je mož vzel tragično smrt in Roza je vse svoje življenje posvetila svojim otrokom. Vse je izšolala in jih spravila do kruha. Danes je srečna med svojimi številnimi vnuki.

Življenje je Rozaliji Kotnik namenilo tudi nekaj zelo hudih udarcev: leta 1948 ji je sina Cirila ubila med vojno odvržena granata, čez štiri leta je sledila moževa smrt, pred šestimi leti pa je v prometni nesreči izdihnila hčerka Rozika in njen mož Tini. Ob vseh teh doživetjih ji je srce krvavelo do onemoglosti, vendar se je vedno pobrala in danes je najsrečnejša med svojimi preostalimi.

Draga Podpečka Roza, neprisrčnejše čestitke od vseh vaših dragih sorodnikov, znancev in prijateljev. Ob vašem visokem jubileju se čestitkam pridružuje tudi uredništvo Viharnika.

Rok Gorenšek

RUDI REBERNIK - 70 LET

Letos, 4. aprila je slavil svoj življenjski jubilej, 70 let, naš sodelavec Rudi Rebernik. Rodil se je na grofovski kmetiji pri Kristavčniku kot najmlajši, izmed šestih otrok. Lega rodne domačije na sončnem pobočju nad Suhim dolom, od koder se vidi daleč po Suhodolški dolini proti Slovenj Gradcu in Pohorju, je začrtala smer njegovih nagnjenj in značaja. O svojem življenju je povedal:

"Moje življenje je bilo tesno povezano z gozdom že od moje najzgodnejše mladosti. Že moja rodna domačija leži sredi obširnih plešivskih gozdov in ko sem bil zrel za pastirja, mi je postal gozd drugi dom, kamor sem gonil našo skromno čredico živine in ovac na pašo. Tudi pot v šolo v Razbor me je vodila skozi gozd. Po končani osnovni šoli leta 1940 sem si iskal prvi zaslužek v plešivskih gozdovih. Moja velika želja je vedno bila postati gozdar in se seznaniti z nastankom, razvojem in življenjem v gozdu. Te sanje je prekinila druga svetovna vojna, katere vrtnec me je zgrabil kot 17-letnega fanta spomladi leta 1943 in me izpustil jeseni leta 1945. V začetku leta 1946 sem se spet vrnil v domače plešivske gozdove kot gozdni delavec - sekač. Leta 1947 sem se poročil z Jugovo Tončko, svojo sokrajanko in sošolko in se preselil na njen dom v Pistotniku v Razbor. Leta 1958 sem prevzel revir Plešivec kot revirni gozdar in se kmalu nato preseil s svojo družino v Plešivec, v novozgrajen stanovanjski trojček, nato pa v Slovenj Gradec, kjer sem si končno s svojo družino zgradil lasten dom. V moji mladosti ni bilo zabav za mlade, kot jih imajo danes. Edina zabava je bila dobra knjiga, pa večerni mladinski sestanki in vaje za igre, ki smo jih prirejali. Ljubezen do čitanja knjig, ki so nam bile takrat dosegljive, me je spremljala že od prvih šolskih let pa do danes. Ko sem v otroških letih opazoval tkalca, ki je tkal na velikih statvah domače platno iz lanene preje, sem si želel, da bi nekoč znal tudi sam to delati. Ta želja se mi je uresničila šele ob upokojitvi. Ob zagonu Tovarne ivernih plošč v Otiškem vrhu sem tam sprejel službo vodje skladišča lesne surovine ter tu preživel zadnjih 10 let svoje delovne dobe. V gozdove sem se še vedno vračal, kadar in kolikor mi je čas dopuščal. Po upokojitvi leta 1983 sem se lahko bolj posvetil svoji družini, svojem domu in opravlilom, ki so me vedno veselila, pa ni bilo časa zanje. Tako sem prečital knjige, ki sem jih želel, fotografiral v naravi, šival gobeline in ročno tkal blago in preproge."

Poleg tega, kar je Rudi naštel, pa ga redno srečujemo v našem Viharniku, kjer nam je kot dopisnik približal kraje, ljudi in dogodke iz okolja, kjer je živel in delal. O tem nam ima še veliko povedati, zato mu želimo še dosti zdravih in ustvarjalnih let.

Ida Robnik

JOŽEF PAJENK - Rdečnik - 70 let

Kdo le ne pozna pridnega in naprednega kmeta iz Razbora, po domače Rdečnika. Večina nas z Jožefom Pajenkom že vrsto let deluje v organizaciji ZB NOV Razbor.

Rojen je bil 1925 leta. Nič kaj dobrega mu rojenice niso obetale. Doma je moral poprijeti za vsa dela na kmetiji, ki so jo imeli starši, a kaj delo; saj tega se ni Jože nikoli zbal. Druga svetovna vojna ga je zajela v še mladostnih letih. Rdečnikova družina je bila zelo napredna, zato so njegovi starši že vedeli, kje je mesto za Slovence.

Že leta 1942 so se pri njih oglašali prvi borci Leon in Kristl, kaj kmalu so v bližini njihovega doma zajeli partizanko SONJO, ki je pod pritiskom Nemcev začela izdajati in tako so po izdajastvu izselili družini Rdečnikov in Kunijev. Takrat se je Jožef kot mlad fant znašel v mariborskih zaporih. To še ni bilo konec. Naložili so jih na vagone in jih popeljali v taborišče. To je bilo 29. avgusta 1943. Takrat je Jože spoznal, kaj je hudobija sveta. V taborišču je gledal smrti v oči. Ko je že mislil, da je vsega konec, so jih 1945 leta končno osvobodili.

Rdečnikova družina se je nato vrnila domov, le najstarejšega brata Karla ni bilo. Njega so skupaj z Ivanom Kotnikom dne 7. maja 1944 leta v Zagorju ob Savi ustrelili kot talca. Živ je le spomin na njega. Zato je Jožef Pajenk-Rdečnik hvaležen, da je srečno ušel smrti, ki jo je takrat nemo opazoval.

Vsi, ki ga poznamo, z njim delamo, mu iskreno čestitamo za 70. rojstni dan in mu želimo še mnogo uspeha in zdravja, da bi dočakal vsaj 90 let.

Čestitki se pridružuje odbor ZB NOV Razbor.

Štefka Melanšek

Tretja zbirka skladb Hanzija Artača

Ponovno nas je presenetila pesniška zbirka skladb, ki jih neumorno komponira naš koroški rojak g. Hanzija Artač. Sedanja, že tretja njegova knjiga, nam da vedeti, da na Koroškem ne bo zamrla pesem, niti ljudje, ki se trudijo za dvig svojega, našega materinskega jezika!

Zelo je nas presenetila zbirka tridesetih pesmi za moške zборе. Besedila za to zbirko je večinoma napisala Milka Hartman iz Spodnjih Libuč. Nekaj tekstov so še dodali: Valentin Polanek, Anton Kuchling, Andrej Kokot in že pokojni Miro Miškulnik.

Želja skladatelja je bila, da smo njegovo zbirko skladb, z njegovo podpisno tezo poslali nekaterim našim pevovodjem, da se bodo tudi pri nas glasile njegove pesmi. Skladatelj sedaj živi v Galiciji, kjer ima lep dom in srečo z njim deli še njegova žena Marija, učiteljica, hčerka pa njima krajša čas s svojim žuborenjem. Spoznajmo ljudi osntran meje in njihove besede. Zamislino se koliko se morajo žrtvovati, saj je tam njihova beseda večkrat ponižana. Gospod Hanzija Artač, neutrudni glasnik, nam dokazuje, da se le vztrajnosti in ljubezni do slovenske besede splečja žrtvovati tudi sebe.

Viktor Levovnik

»GOZDAR« ŠE ŽIVI V ČRNI

Leto je naokoli in na Koroškem smo ponovno srečali in poslušali pevke in pevce, ki prepevajo v zborih od Pliberka do Traberka. Več kot 370 ljubiteljev zborovskega petja se je srečalo 18. marca letos, na sklepnem koncertu 28. srečanja pevskih zborov na Ravnah na Koroškem. Kar dobri dve uri so nam prepevali številni pevski zbori, ki širijo lepo koroško pesem doma in onstran naše meje. Vsakoletni obiskovalci tega prijetnega srečanja ugotavljamo, da kljub kulturnemu mrku, ki je odraz trenutnih gospodarskih težav pri nas, pesem še naprej ostaja živa. Rojevajo se novi pevski zbori, nam že dolgo poznani pa se sicer bolj počasi, a kljub temu pomlajujejo, kvaliteta njihovega petja pa je iz leta v leto boljša. Prav pesem je tista, ki pomaga človeku prebroditi težave skozi čas. Pesem je tudi del kulture posameznega naroda ali skupine ljudi v določenem prostoru.

Na letošnji reviji pevskih zborov "Od Pliberka do Traberka" so sodelovali tudi pevci moškega pevskega zbora "Gozdar" iz Črne na Koroškem. Že več kot petnajst let prepevajo moške v zelenih oblekah, ki simbolizirajo gozd in gozdarje. Prav gozdarstvo iz Črne je omogočilo rojstvo kulturnega društva "GOZDAR", v katerem so se srečevali številni pevci, folklorne plesalke in plesalci, "frajtonarji" in ljubitelji lepe besede. Spremembe in težave v gozdarstvu v naši dolini, pa tudi pomanjkanje denarja

močno vplivajo na nadaljni razvoj oziroma obstoj našega kulturnega društva. Najbolj vztrajni so pač še pevci pevskega zbora, ki se enkrat tedensko dobijo v Črni, da pod vodstvom Simona Potočnika zapojejo. Prepevajo gozdarji, upokojenci, kmetje, vmes pa je tudi nekaj rudarjev. Pesem jih povezuje in daje upanje možem, ki so navezani na gozd. Pesem gozda je lepa pesem!

Že eno leto pa imajo zvezane noge plesalci in plesalke folklorne skupine "Gozdar". Veliko mladih se je naučilo osnovnih korakov koroških ljudskih plesov. Ni pa med mladimi plesalci takšne zagnanosti, kot jo imajo veliko starejši pevci. Res škoda, da ne slišimo več udarjanja peta in škripanja poda pod njihovimi gibčnimi nogami, ko so se vrsto let vrtela mlada telesa pod akordi frajtonaric. Potrebna bo osvežitev plesne

skupine, saj je gozdarstvo v Črni dalo veliko denarja za narodne noše. Škoda bi bilo, da bi jih požrli molji

Upamo, da bo interes, ne samo gozdarjev, ampak tudi ostalih, v novi občini Črna, ki se ukvarjajo s kulturo, da naše kulturno društvo ponovno zaživi. Zato vas vabimo, da se nam pridružite na jubilejnim koncertu moškega pevskega zbora "Gozdar". Prepevali bodo enkrat v mesecu maju v kulturnem domu v Črni. Veseli bomo vašega obiska, mnogoštevilna udeležba pa nam bo dala nove volje za nadaljnje delo. Prepričani smo, da zanimanje in pomoč za kulturo še ni usahnila. O tem smo se prepričali tudi na zaključni prireditvi srečanja pevskih zborov "Od Pliberka do Traberka".

Gorazd Mlinšek,
predsednik KUD Gozdar

JOŽEF SOVINČ 1909 - 1995

*Kakor kaplja smo na veji,
veter pihne, padejo.
Takšno naše je življenje,
kmalu nam minilo bo.*

Umirilo se je srce, ustavil se je korak našega nadvse dobrega očeta, dedka in pradedija Jožefa SOVINČA, Skobirjevega očeta.

Rodil se je pri Prevolniku 1. 5. 1909 leta in tam tudi preživel svoja mlada leta. Leta 1936 si je izbral za skupno življenjsko pot pridno ženo Terezijo od Spodnjega Kotnika.

Jožef se je zaposlil pri grofu Thurnu v Plešivcu. Pridno je delal in si ustvaril družino. Ko je grof Thurn prodal Plešivec z okolico, je postal gozdni delavec pri Oskarju Skubicu. Od njega je tudi dobil v najem Kočnikovo domačijo, v kateri je živel z družino.

Med vojno je bil zaveden Slovenec. Dajal je hrano partizanom in kot aktivist opravljal mnoga terenska dela. Večkrat je bil partizanom za vodiča. Leta 1944 je vozil top, ki so ga borci zaplenili Nemcem, od Kočnika v Javorje. Nikoli ne bomo pozabili, kako sta z ženo in z dr. Vladom Veingerlom obvezovala ranjence, ki so jih nosili na njegov dom. Tudi jaz se še dobro spominjam, ko sem vsa

onemogla potrkala nekega večera na njegova vrata in ga prosila za košček kruha. Dobila sem ga in potem nadaljevala pot. Ko je prišla svoboda, se je preselil k Skobirju. Nekaj časa je delal pri Gozdnem gospodarstvu Slovenj Gradec, kasneje pa se je posvetil kmetijstvu. V zakonu se je jima rodilo osem deklic in trije dečki, ki imajo sedaj vsi svoje družine.

Jožef se je ukvarjal tudi s tkanjem domačega platna. Več let je bil cerkveni pevec, na Uršlji gori pa je bil strelec z možnarji. Pred letom in pol mu je umrla žena, 6. jan. pa je smrt utrgala nit življenja tudi njemu. Razen svojih otrok je zapustil 28 vnukov in 7 pravnukov.

Velika množica ljudi ga je 8. januarja 1995 pospremila k zadnjemu počitku. Še veter je narahlo pozibaval krošnje dreves, kot bi vedel, da se poslavlja od človeka, ki je mnogo prispeval za dobro narave in človeka.

Štefka Melanšek

RAJKU VEČKU V SPOMIN

Šest let opravljal delo zasebnega avto-prevoznika. Potem si se zaposlil v Namu v Slovenjem Gradcu, kjer si bil med sodelavci spoštovan in priljubljen.

Po vsakodnevem delu si rad zahajal domov med domače na Kozjak pri Misljini, saj si bil na njih tesno navezan. Bratu Viktorju, ki si mu pomagal na kmetiji, si bil v veliko oporo, in delo je šlo na strmi kmetiji še hitreje od rok. Ljubil in cenil si zemljo, na kateri si rastele in doraščale. Z vse prezgodnjo smrtjo je ostala med tvojimi domačimi in sodelavci velika praznina, ki je ne bo moč nadoknaditi. Cenili smo tvojo veselo naravo in tvoj značaj, saj si rad pomagal vsakomur, ki je bil potreben pomoči.

Še ne 36 let staremu se je iztekla tvoja življenjska pot. Vsi, ki smo te poznali, smo te cenili in imeli radi. V tenjah spominov te bomo ohranili tvoji najdražji, pa tudi mi, tvoji prijatelji, ki jih nisi imel malo. Mirno in tiho počivaj in naj ti bo lahka domača zemlja.

Zaposlil si se v velenjskem Gorenju, po odsluženju vojaškega roka pa si celih

F. Jurač

Moja velikonočna misel

Kakor je človeško življenje skrivnost ljubezni in trpljenja, tako se tudi nam kaže ljubezna in bolečina kot dve življenjski prvini velikonočnega časa. Vemo, da ljubezna pogosto premaga bolečina in življenje nekoč premaga smrt. Sprašujemo se, kaj je najlepše na svetu. So rože, zvezde, otroci, človeški um, sončni zaton? To je tista ljubezen, ki jo je Bog položil človeku v srce! Vendar za ceno te ljubezni je morala biti darovana krvava daritev na križu ali odkupnina za neomajno srečo! Ta ljubezna je lahko materinska, bratska ali zakonska. Velika noč! Koliko lepih spominov ostaja iz mojih let, kar sem ravno na ta izvirni praznik doživel! Cvetna nedelja, butare ali snopi. Kdo bo imel največji snop? Gorje pa, če si imel vezi po parih. Lahko se je zgodilo, da je hudobna roka prerezala ovoj in snop se je razletel. Ne jok, le tepežka je bila odgovor hudobnežem. Nato krstnica! S kakšno vneto smo kopali stare panje, ki smo jim pravili kin. Bili smo pa tudi vseh muh polni. Strogo smo opazovali, če so kje na kakšnem hribu kateri drugi pripravljali kres. Nič hudega, ponoči smo vsak s svojim košem šli po te dobrote. Seveda smo pa naprej poslali stražo. Vsi stražarji ali vahtarji pa niso bili uspešni. Saj so tudi drugi ponoči stražili svojo grmado, pripravljeno za kres. In včasih so našemu stražarju zagrozili, da ga bodo topli, on pa se je moral strašno dreti, tako je vse preliščil. Zgodilo pa se je, da smo morali večkrat na vso moč zdrveti proti domu, kjer če so te dobili, so te slekli in si moral bos, gol, v mrzli noči proti domu. Sramota, pa še prehlad sta ti povedala, da se krasti ne sme! V velikem tednu se je belilo, peklo, pri tem pa je bil strogi post. Na veliko soboto pa je že bila slovesnost jutranji blagoslov ognja. Dim se je čudovito mešal z jutrom. Nato kurjenje ob sadovnjakih, da bo to leto sadje obrodilo. Otroci smo zelo hiteli tudi po domovih, saj smo že pričakovali velikonočne pisanke, najprej pa smo gospodinjam prinesli blagoslovljen ogenj. Vedno je bilo dobro, da si imel v rezervi blagoslovljeno gobo, ki je še žarela. Tako si imel ogenj tudi za sosede. Ob 9. uri se je pa že pričel blagoslov jedi. In prvi možnar, ki je počil na kakšnem hribu, je nam naznanil, da se bliža najlepše. Na veliko soboto so nam že v svinjsko juho nadrobili shranjene pustne krape, ki pa vedno niso šli najbolj v slast. Ko si se z bolečim želodcem napotil k zdravniku, te je prvo nahlulil z besedo: "Si se pa že pustnih krapov nažrl, sedaj bomo te pa zvezali". Kakor koli že, ti trdi plesnivi krapji so večkrat povzročali prebavne motnje.

Na veliko soboto je že bila vstajenska procesija, večkrat z godbo na pihala. Kresovi so pa se prižigali na hribih. Tako smo veliko soboto preživeli večinoma bede. Hišni gospodarji so na veliko soboto jutro že ob 3. uri zjutraj šli po poljih kropit z blagoslovljeno vodo in iz žuljave kmečke roke je visel rožni venec, kot priprišnja Vstalemu za to letino! Kaj pa danes? Je ta stari običaj še ohranjen. Žal se temu v novem času posmehujemo, pozabljamo pa, da smo večkrat nesrečni kot srečni!

Viktor Levovnik

Mariborski škof dr. Franc Kramberger je za ekološko kapelico vzdal temeljni kamen.

EKOLOŠKA KAPELICA POD GOLICO

V dolini Bistrice v Bistriškem jarku nad Muto je bila slovesnost, na kateri so postavili temeljni kamen za ekološko kapelico, njen pobudnik za postavitev pa je dr. Vladimir Topler, domačin z Mute in podpredsednik državnega zbora Republike Slovenije. Temeljni kamen je vzdal in blagoslovil mariborski škof dr. Franc Kramberger.

Ekološka kapelica, ki je ena prvih v Sloveniji, bo posvečena Frančišku Asiškemu, zavetniku proti povodnji, zgrajena pa bo iz avtohtonega materiala, to je iz kamna iz doline reke Bistrice, pokrita pa bo s skodlami. Načrte za kapelico je izdelal arhitekt Andrej Lodrant, skulpturo iz železa pa bo ustvaril kirurg in kipar dr. Lojze Pogorevc. Kapelico naj bi postavili do letošnje jeseni, denar pa bodo prispevali donatorji.

Dr. Vladimir Topler je na slovesnosti v Bistriškem jarku dejal, da naj bi ta kapelica simbolizirala ekološko zavest, ki se je v teh krajih prebudila zelo zgodaj, zlasti pa takrat, ko so reko Bistrico prepolovili na avstrijski strani za izgradnjo hidroelektrarne. Ljudje verujejo, da bo ta kapelica pomagala premagovati tesnobo, ki jo ljudje doživljajo v tej dolini pod jezom, za katerim je čez dvajset milijonov kubikov vode.

F. Jurač

PRIJETNO, NEPOZABNO SREČANJE UPOKOJENCEV

23. februarja 1995 je bilo v Domu upokojencev v Slovenj Gradcu tretje srečanje upokojencev bivših skupnih služb Koroške kmetijske zadruge, Koroške zadrudne hranilnice, Kmetijske zadruge Slovenj Gradec in Mesnine iz Otiškega vrha pri Dravogradu.

Srečanje je bilo zelo prijetno in bo ostalo v najlepšem spominu vsem, ki so se ga udeležili. Žal, se je srečanje od skupno 46 upokojencev lahko

Na sliki sedijo v prvi vrsti najstarejši upokojenci: od leve proti desni ing. Martin Vižintin, Slavko Slemnik, Rok Gorenšek, Stane Jeseničnik, Jože Pogorevcnik in Ivan Kališnik. Spredaj, tako kot se za muzikante spodobi, sedita na tleh Miha Kavnik in mladi Simon Bošnik.

udeležilo samo 22, vsem ostalim so udeležbo preprečile bolezni in ostale spremljevalke pokojninskega poklica.

Da je srečanje tako uspelo, gre zasluga organizatorjem, ki so ga požrtvovalno pripravili. Slavko Slemnik, ing. Martin Vižintin, Stane Jeseničnik, Jože Pogorevcnik in Ivan Kališnik, so se nekajkrat sestali in vse uredili, predvsem so poiskali prostor za srečanje, določili datum srečanja in poskrbeli za vabila upokojencem po pošti. Najvažnejše pa je bilo to, da so poiskali in pridobili sponzorje, ki so prispevali sredstva za pogostitev. Sponzorji kot že pri prejšnjih srečanjih so bili: Kmetijska zadruga Slovenj Gradec, ki sta jo zastopala direktor Mirko Tovšak in Nada Bošnik, podjetje "Poljana", ki ga je zastopal dir. Silvo Pogladič, podjetje Mesnina Otiški vrh, zastopala sta ga direktor Anton Matvoz in Jože Krevh in Koroška zadrudna hranilnica z direktorico Magdaleno Korent.

Za dobro voljo in ples sta skrbela dva harmonikarja. Neumorni Miha Kavnik in mladi, nadarjeni Simon Bošnik, star šele 14 let, ki ga je s seboj pripeljal Slavko Slemnik. Za mladega muzikanta je bil to prvi nastop, tako da je igral še s posebnim veseljem.

Vsak udeleženec srečanja je prispeval dobiček v vrednosti od 300 SIT naprej za srečolov, ki je odlično uspel, saj je imel največji dobiček vrednost nad 900 tolarjev.

Srečanje je bilo zares prijetno, zato se vsem, ki so ga omogočili, najlepše zahvaljujemo.

Udeleženci so z enominutnim molkom počastili tudi spomin na pred kratkim nenadoma umrlega upokojenca Janka Lauka in vseh ostalih, ki so umrli že pred njim.

Rok Gorenšek

ZAPUSTIL NAS JE NAŠ NAJSTAREJŠI SODELAVEC IZ PLEŠIVCA - JOŽE SOVINČ

Minevajo leta, preminevajo ljudje in z njimi zatonejo dogodki in spomini v pozabo. Vedno nas znova in znova presenečajo dogodki, proti katerim smo brez moči.

Spet je enkrat usoda nemilo posegla med nas, ko nam je vzela našega soseslavca in prijatelja Jožeta Sovinca po domače Skobirja iz Zgornjega Razbora. V življenju le redko srečujemo tako priljubljenega in spoštovanega človeka, kot je bil rajni Jože. Ljubili so ga njegovi otroci in žena, spoštovali so ga sosede in znanci, posebno pa še njegovi gozdni sodelavci.

Pokojnega Jožeta sem pričel spoznavati že v svojih zgodnjih letih, ko me je šolska pot vodila mimo Prevolnika, kjer je bil doma, in je bil takrat že v svojih najlepših fantovskih letih. Rodil se je leta 1909 pri Prevolniku kot nezakonski sin Prevolške hčerke Helene. Ko se je pozneje njegova mati poročila na Knežarjevo domačijo v Spodnji Razbor, je Jože ostal pri Pravolniku za "rejenka", kot se je takrat reklo. Vendar pa je bil bolj kot domači sin in družinski član kot pa rejenc. Prevolška domačija mu je bila vedno pravi rodni dom, kamor se je vedno rad vračal, še v svojih poznejših letih.

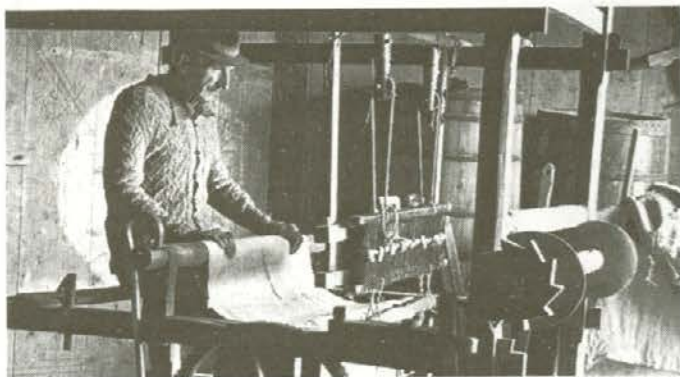
V Razboru je bilo že v tistih časih veliko dobrih pevcev in pevki in prepevalo se je ob vseh prilikah: ob košnji, steljarji, po vsakem končanem delu ali likofu, ob godovanjih in očetih, ko so zvečer prišli fantje na "okne", v Razboru pa smo rekli, da so prišli na "lukanje"; skratka prilika za petje se je vedno našla, pa naj so bili časi še tako težki. Spominjam se, da so se razborški fantje in dekleta včasih po sobotnih večerih ali nedeljskih popoldnevih zbirali na farovškem "hlevišu", tam kjer ima sedaj hišo naš upokojeni delavec Franc Slovnik. Tam je bil primeren kraj za razne družabne igre, ki so bile takrat pri fantih v navadi: kot sestavljanje živega stolpa, rokoborbe ali "metanje" in pa seveda veliko prepevanje. V tistih časih je bila za kmečko mladino to edina zabava.

Pokojni Jože je bil dolga leta cerkveni pevec - tenorist. Ko sem v svojih otroških in šolskih letih poslušal ubrano petje cerkvenega pevskega zbora, ki se je ob nedeljskih mašah razlegalo s kora in ko sem ob praznikih kot velika noč, rešnje telo in lepa nedelja videl pri procesiji pevce, ki so šli pred duhovnikom z rešnjim telesom, sem si predstavljal v svojo otroški domišljiji, da mora biti to nekaj najlepšega in nedosegljivega. Vendar pa sva po vojni z rajnim Jožetom skupaj prepevala v razborškem cerkvenem zboru vse dokler je obstajal v taki obliki, in ga je vodil pokojni Pavel Pačnik - Molak, dokler se ni preselil iz Razbora s svojo družino v Ravne pri Šoštanj.

Jože Sovinč je bil priden in vešč kmečki in gozdni delavec in je bil eden redkih tkalcev, ki je znal tkati laneno platno, volneno sukno, iz finejše preje, pa "tančico", iz katere so potem delali namizne prte, zavese in rjuhe, pa tudi spodnje perilo. Znal je tesarska in krovška dela.

Kmalu si je tudi Jože zatelel samostojnega življenja in svoje družine. Izbral si je pridno in skrbno ženo, Spodnjekotnikovo hčerko Terezijo, s katero sta se leta 1936 vzela, se preselila v Kotnikovo bajto in si pričela ustvarjati družino. Takrat so bili za mlade družine zelo težki časi. Zato je Jože pričel delati v Plešivskih gozdovih, najprej še za grofa Thurna, pozneje pa za novega lastnika Plešivca Skubica, žena Terezija pa je obdelovala in skrbelo za malo Kočnikovo posestvo, kamor sta se med tem preselila.

Po vojni se je Jože redno zaposlil pri Gozdni upravi Slovenj Gradec in je delal v revirju Plešivec. Tudi jaz sem delal nekaj časa z njim in sem imel priliko spoznati njegovo pridnost in izkušnost pri gozdni deli, posebno pri spravilu. V spominu mi je zima 1950 - 1951, ko je zelo zgodaj zapadel visok sneg, in je v revirju Plešivec v oddelkih 18, 21, in 22 v Kopi ostala pod snegom sečnja celega leta, katero so posekale takomenuvane frontne brigade neke iz Prekmurja. Bilo je te mase od 2 do 3.000 kubikov, in še vsa ob panju. Gozdna uprava v Slov. Gradcu je bila v veliki zadregi zaradi neizpolnjenega letnega plana

Pokojni Jože Sovinč pri svojem delu za stavtami

oddaje lesa in so pritiskali na takratnega revirnega gozdarja v Plešivcu Maksa Konečnika, da poskuša les čimprej pripraviti za zimski prevoz na suhodolško žago. Gozdar Maks je vedel, da se na svoje Plešivške gozdne delavce lahko zanese in je sestavil močno in sposobno delovno skupino 10 delavcev, med katerimi sem bil tudi jaz. Za delovodjo pa je postavil pokojnega Jožeta in delo je kljub debelemu snegu, hudemu mrazu in drugim zimskim neprilikam steklo. Kako je to naporno in težko delo potekalo, kako smo hodili zjutraj po temi od doma iz Razbora in se zvečer po temi utrujeni vračali domov.

Ko je bila leta 1954 izvedena agrarna reforma sta Jože in njegova žena Terezija dobila dodeljeno Skobirjevo posestvo v Zg. Razboru in Jože je moral opustiti redno delo v gozdu in se posvetiti samo gruntu, ki je zaradi svoje obširnosti in težavnosti zahteval celega človeka. Pri tem mu je vedno zvesto stala ob strani žena Terezija in odraščajoči otroci. Vendar pa so tudi oni, kakor so prihajali, potem tudi odhajali eden za drugim za svojimi življenjskimi cilji. Tako jima je življenje potekalo mirno in zadovoljno v medsebojnem razumevanju in v nenehni skrbi za dom in zemljo, ki sta jo med tem prepustila svoji hčerki Danici in zetju Lojzetu, ki sta ostala pri njima in prevzela skrb zanju.

Tako sta dočakala tudi srečen dan, ko sta v krogu svojih ljubečih otrok, vnukov in pravnukov ter sosedov in prijateljev leta 1986 praznovala svoj lepi življenjski jubilej - 50. letnico skupnega življenja.

Vendar pa je v življenju tako, da ni veselja brez žalosti. Žena in mati Terezija je, utrujena od življenjskih naporov, zbolela in si ni več opomogla. Pred dobrim letom jih je za vedno zapustila. Od tega življenjskega udara si tudi Jože ni več prav opomogel. Kljub skrbi in negi, ki sta mu jo nenehno nudila hčerka Danica in zet Lojze, kljub pogostim obiskom in hrabrenju ostalih otrok, je vidno hiral. Kmalu po novem letu je podlegel bolezni in se pridružil svoji ženi Tereziji na razborškem pokopališču, kamor si je vedno želel, od kar ga je zapustila.

Dragi Jože! Ker te nismo mogli spremljati na tvoji zadnji poti, ti zagotavljamo, da boš ostal v našem spominu s svojo ženo Terezijo za vedno kot zgled dobrega prijatelja in zvestega sodelavca.

V imenu nekdanjih sokrajanov in sodelavcev

Rudi Rebernik

PAVLI OSOJNIK - VESEVK, SREČNO!

Dragi Pavli!

Tudi pri vaši hiši ste naročnik Viharnika, zato si lahko zasledil zanimivo branje gospoda A. Šertela, dipl. inž. Na svojih zanimiv način opisuje življenjske poti uglednih in zaslužnih znancev. Na sredini številke, na obeh straneh, v uvodu pa vsakega pozdravi: "Dober dan". Do sedaj so bili ti zanimivi prispevki trije, prepričan pa sem, da bo še sledil kateri.

V takem stilu bi rad opisal tudi tvojo življenjsko pot, vendar se zavedam, da nisem sposoben pisati tako čustveno. Če bi bil zmožen, bi lahko tudi o tebi napisal dve celi strani. Ker si odšel, sem moral spremeniti naslov, namesto veselega Dober dan, bolesten Srečno! Opisal te bom tako, kot bi se pogovarjal s teboj.

Za uvod ti zaupam, da smo se od tebe poslovili zelo lepo. Lepo vreme, množica ljudi, pevci, ki so te tako lepo vprašali, kdo bo zdaj ljubil polje, čustveno pa potrdili bridko resnico, da pomlad že prišla bo, ko tebe več ne bo! Tvojo življenjsko pot sta tako lepo opisala dva govornika, eden duhovno, drugi posvetno. K temu bi dodal še tisto, kar je odlikovalo tebe.

Četrto stoletje je že od tega kar smo kmetje začeli opozarjati na množično uničevanje gozdov v naši dolini. Bili smo prepričani, da to povzroča industrija, kar so potrdili tudi strokovnjaki! Preko gozdarske službe smo organizirano zahtevali sanacijo. Ta postopek je bil trd in dolgotrajen, zmagali smo šele s sodnim postopkom! Glavna onesnaževalca v naši dolini sta oškodovanim gozdnim posestnikom priznala in simbolično plačevala odškodnino, hkrati pa sta vložila veliko denarja za čištilne naprave. Uspeh ni izostal!

V tem obdobju smo tudi preprosti ljudje zvedeli, kaj pomeni strokovni izraz ekologija! Od takrat se o ekologiji veliko razpravlja, od navadnih državljanov, gozdnega gospodarstva, kmetijske zadruge, občine do republike! Na veliko se s tem problemom ukvarjajo tudi vsi naši mediji! Želja nas vseh je, da živimo v čistem okolju! V to se je vključila tudi reklama, saj nam pogosto ponujajo, okolju prijazno blago!

Ekologija pa ni samo čist zrak, voda, čisto in urejeno naselje, ampak tudi naš bivalni prostor: stanovanje, prostor okoli hiše in vsakega poslopja.

Dragi Pavli! Tudi ti dolgo nisi vedel, kaj pomeni ekologija, vendar si se tega držal celo življenje! Starši so te navadili na red in čistočo, tega si se držal izredno vestno, da ne rečem strogo, tako si vzgojil tudi svojo družino. Zaradi reda in čistoče je Vesevkova kmetija znana daleč naokoli. Naj ti zaupam tri moje doživljaje.

Moj sošolec in prijatelj, sedaj že upokojeni dr. Rudi Črtnik, ki je kot živinozdravnik obredel vse kmetije od Dravograda do Olševe, mi je nekoč rekel tako: "Ko sem prišel prvič k Vesevku, sem od presenečenja obstal sredi gorice, se ogledoval in se čudil redu in čistoči". "Rudi, to mi je znano", sem mu odgovoril in s ponosom pripomnil, da je tam žlahta moje žene.

Leta 1991 je bilo prvo srečanje slovenskih državnikov pri Najevski lipi. Svečano kosilo smo imeli pri tvoji hiši. Od Najevnika do Vesevka smo šli peš. Med potjo sem predsedniku našega zbora in takratnemu predsedniku slovenske vlade rekel tako: "Pri tej hiši je vsak dan tako urejeno, da lahko pride tudi tako visok obisk, ne da bi oni vnaprej vedeli!" Pozneje sta mi to oba potrdila.

Po pogrebu nekega sorodnika smo se zbrali v hotelu. Na poti iz vzhodne strani je ležal majhen odlomek z drevesa. Za to smet se ni zmenil nobeden. Ti ga nisi brenil, sklonil si se in ga pobral. Nisi ga odvrzel, stopil si nekaj korakov do grma, v katerega si ga odložil. Vsi smo se zasmeli, ti si pa rekel: "Če bi vsi delali tako, ...!" Tvoj na pol izgovorjeni stavek nas je zresnil ob spoznanju, da si imel prav!

Poleg te izredno lepe in poučne lastnosti si imel tudi druge. Bil si dober, preudaren kmet. Na procelju tvoje hiše potrjujeta dve letnici, da je hiša stara preko dvesto let! Nisi nič rušil ali prezidal, vendar vse naravnost okusno preuredil! Postavil si nov marof in svinjak, stara kašta pa je še vedno "pušljec" v tvoji lepo urejeni domačiji!

Tudi družben si bil, saj je bilo v tvoji družbi prijetno. Rad si govoril o kmetovanju, politiko si pustil na miru. Imel si simpatičen, nalezljiv nasme, rad si se pošalil. Iz tvojih ust ni prišla nespodobna beseda, tvoj humor je bil pristen, zdrav. Znašel si se v vsaki situaciji. Naj te spomnim, kako si staremu sivolasemu kmetu, ki sem ga poznal, a ga ne imenujem, ki se je v družbi spotaknil ob tvojo plešo odgovoril: "Oče, kdaj ste že videli golobučnega osla? Vsak postane siv!" Kmet je tudi vzel za dobro in prav tako odgovoril duhovito: "Zdaj sem dobil, kar sem iskal!"

Dragi Pavli! Naju niso vezale samo družinske vezi, ampak tudi iskreno prijateljstvo. Zato sem si upal in predzrnil napisati v slovo to, kar se nekemu ne bo zdelo primerno! Še nekaj. V prometnem žargonu ti očitam, da si izsiljeval prdnost! Prehitel si me, saj si bil mlajši kot jaz. Smrt ne gleda na leta!

Počivaj v miru! Prepričan sem, da bo tudi tvoje zadnje bivališče zmeraj lepo urejeno, saj bodo zanj skrbeli tisti, ki si jim ti vcepil tisto lepo lastnost, ki si jo imel sam!

V duhu te pozdravlja prijatelj Ajnžik!

JOŽEF SINREIH 1927 - 1994

Jože je bil eden petnajstih otrok v Peharjevi družini in Dovžah. Zemlja ga je priklenila nase in kmečko delo mu ni bilo tuje. Polje in travniki, hlev in gozd, dolina in planine, vse to je bilo tisto, v kar je posegel s svojimi rokami in se potem potnega obraza veselil uspehov. Pa ne samo delo, tudi čas terorja in vojnega zla je oblikoval njegov značaj. Kot šestnajstletni mladenič se je znašel v Zidankovski brigadi in ostal v njej vse do 15. maja 1945. Premagoval je mraz, pomanjkanje in dobera spoznal nevarnosti kurirskih poti. Navdil se je gledati smrti v oči in spoznati ceno svobode. Po vojni je odslužil vojaški rok in že leta 1946 prejel medaljo za hrabrost.

Jožetu ni bilo pretežno nobeno delo. Za uspešnejše delo na kmetiji je opravil v Mariboru kmetijski tečaj. Leta 1960 se je poročil z Anico Pogorevc iz Tolstega vrha. Ob pridnem delu in skrbi za družinsko skupnost sta se njima rodili hčerki Jožica in Danica. Jože je delal pri kmetijski zadrugi v Dovžah in od leta 1977 na žagi v Mislinji. Tam je delal vse do invalidske upokojitve leta 1983. Vsekozi je sodeloval v združenju Zveze borcev in pri gasilcih. Pri obeh organizacijah je bil vreden in pomenen praporščak.

Pred šestindvajsetimi leti sta se z ženo Anico vselila v svojo novo hišo, ki sta jo s svojo pridnostjo in odpovedovanjem v

dveh letih zgradila. Srečno sta živela v njej s svojo družino, vse do dne, ko je Jože umrl.

Jože je bil zelo družaben človek, z vsakim je rad pokramljal, še posebej pa je bil spoštovan med sosedi. Njegova velika ljubezen je bilo sadno drevje in vrtnice. Vzorno je obrezoval sadno drevje okrog svoje hiše in tudi bližnji in daljni sosede so spomladni vedno potrebovali njegovo pomoč in nasvet. Zelo rad se je vračal domov, na svojo rodno kmetijo, med svoje brate in sestre. Dovže so lepa vas in mnogo znancev in prijateljev je imel tam. Po upokojitvi je rad sodeloval tudi v društvu upokojencev v Mislinji. Dokler mu je dopuščalo zdravje, je Jože rad vsakomur pomagal tudi pri drugih priložnostnih delih, ob prostem času pa se je znal s svojimi prijatelji, ki jih ni imel malo, poveseliti.

Jožeta bomo krajani, prijatelji in znanci ohranili in lepemu spominu. Žalujemo ženi Anici, hčerama Jožici in Danici izrekamo iskreno sožalje. Iskreno sožalje tudi sestram: Fanki, Micki, Pavli in Betki ter bratom: Francu, Ivanu, Viktorju, Lojzetu, Tonetu in Niku ter vsem ostalim sorodnikom v imenu delavcev žage Mislinja, krajevne organizacije Zveze borcev in društva upokojencev Mislinja.

Marjan Križaj

KOBOLTOVEMU OČETU V SLOVO!

"Našega ata ni več", so bile besede vaše hčerke Marjane, dragi sosed in prijatelj, ko je v ponedeljek zvečer sporočila žalostno vest iz bolnišnice v Slovenj Gradcu domov, vašim najdražjim in najbližjim in k sosedu Medvedu. Tako je v naročju hčerke, po več kot treh letih krute in neusmiljene bolezni, ugasnilo vaše življenje.

Vedeli smo za vaš boj za življenje. Vsa ta leta smo skupaj z vami, dragi sosed upali, da boste tudi tokrat z vašo znano voljo in trdoživostjo zmagali, kot ste zmagovali v vseh bojih na vašem lepem, a težavnem posestvu pri prmagovanju vseh drugih težav, ki jih je bilo polno tudi vaše življenje.

Ko je ugasnilo vaše srce se je nam mnogim zazdelo, da se je ustavil čas, da se je ustavil piš vetra, ki je vse do tedaj majal drevesa na Ožbalskem in Anskem vrhu, zazdelo se nam je, da bi morali glasno zaječati zvonovi cerkva Sv. Petra in Pavla, Sv. Ane in še posebej Sv. Ožbolta, saj so vas tako dobro poznali. Toda povsod naokrog je bila popolna tišina, kot nabita s kruto resnico, da ni več vaše roke, ki bi zazibala katerega od teh zvonov, posebej še zvon Sv. Ožbolta, kjer ste kot ključar pustili veliko svojega dela in dobrote. Zato pa so tem bolj boleče odjeknili glasovi teh zvonov naslednje jutro, ko so sporočili vsem, ki so vas poznali, vas imeli radi, katerim ste bili prijatelj in vedno pripravljen pomočnik v težavah, da ne bo več vaše tolažilne besede in pomoči.

Ko smo sedaj tukaj na dvorišču vaše lepe domačije poslednjič z vami zbrani vsi vaši sosede in prijatelji in zaradi zadnjega slovesa od vas iščemo tolažilne besede za vaše najdražje: ženo Marjetko, sinove Franca in Ivana ter hčerki Marjano in Vido, ne moremo najti besed in ustreznih tolažbe. Kako šele potolažiti vaše vnuke, ki te krute resnice, da vas ne bo več, pač

ne morejo razumeti! Še lansko leto sta s sinom - mladim Kibučim gospodarjem, kateremu ste podarili svoje ime in sadove svojega truda polnega življenja, pregledovala polja in živino ter še vedno skupaj načrtovala za letošnje leto. Sedaj pa je ostal mladi sosed Franc sam in sam bo moral te načrte uresničiti. Prav gotovo vas bo najbolj pogrešal prav on, zares hudo pa vas bomo pogrešali tudi vsi mi, vaši sosede.

Današnji pust zimski dan okvirja vaše zadnje slovo in kot da bi vam ta sicer kruta narava, vendarle želela pripraviti čim mehkejšo zadnje bivališče, počasi pada mehak sneg.

Kmalu boste za vedno zapustili ta vaš dom, ta ljubljene viharne vrh in jokajoče bo vam v slovo pel zvon sv. Ožbolta.

Kako kruto in nemogoče! Toda takšno je življenje, dokler se ne izteče. Za vas, dragi Kibuči ata, se je izteklo, zato mi ta težak trenutek nalaga besede slovesa in zahvale vas, dragi naš sosed. Vaše življenje je bilo polno in jedrnat, zato bodi tudi moja zahvala in slovo, ki vam jo izrekam v imenu vseh vaših sosedov in prijateljev takšna.

Hvala vam Kibuči ata!

Vaši ženi - Kibuči bici, sinovoma in hčerama z vnuki ter vsem vašim najdražjim pa izrekam globoko sožalje.

To so bile poslovilne besede Lojzeta KAMNIKA, nekdanjega sosa in prijatelja družini Pirnat, po domače Koboltovih iz Otiškega vrha, ko se je pred domačo hišo v imenu sosedov in prijateljev poslavljaj od pokojnega očeta Franca Pirnata. (na sliki).

Koboltovi se zahvaljujejo vsem sosedom in številnim drugim za izkazano sožalje, cvetje in spremstvo na zadnji poti dragega očeta. Zahvaljujejo se godbi na pihala iz Šentjanža, pevskemu zboru "ČAKI", cerkvenim pevcem, gospodu župniku za opravljen cerkveni obred in obema govornikom. Iskreno pa se zahvaljujejo tudi dr. Lebiču iz Dravograda in zdravstvenemu osebju internega oddelka Bolnišnice v Slovenj Gradcu.

NIKO JAVORNIK 1921 - 1995

*Med gozdom zelenim se skriva vasica,
na hribčku pa hišica bela stoji,
tam je on živel, veselo prepeval,
zdaj pa že v zemlji hladni leži.*

26. februarja se je na šentiljskem pokopališču množica krajanov, sosedov in znancev poslovila od NIKOLAJA JAVORNIKA. Agonijo, v kateri mu je zahrbtna bolezen vse od decembarskih dni pobrala moči, je prekinila smrt, zatalo je nihanje med bolnišnico, domom in trenutki, ko so njegovi najbližji nemočno zrl v blede in izsušeno obličje.

V številni družini, na Barlovi kmetiji v Razborci, se je 10. novembra 1921 leta Niko rodil. Zgodaj je prijel za delo. Polje in gozd, dvoje bisero narave ga je za vselej pritegnilo v ta slikoviti kotiček slovenske dežele. Imel je težko, a po svoje lepo mladost. Skromno življenje, v katerem je zavrisalo srce, ko je zemlja bogato obrodila in poplačala trud, je premilil vojni čas. Mladeniča je vrtnec mobilizacije potegnil v srce Rusije, ga ranjenega vrnil na okrevanje pod domačo streho in mu ponudil priložnost, da brani svojo slovensko zemljo. Stori je to kot borec in kurir, a svobodno zadihal šele, ko je leta 1947 slekel vojaško suknjo. Oči so končno objele njegovo kmečko kraljestvo, srce je vztrepetalo v ljubezni do dekleta. Tereziko je Niko leta 1949 popeljal pred oltar in v dvoje sta z lahkoto vlekla voz napredka navzgor. Ko sta zagospodarila je hlev dobil novo podobo, polja in

travniki pa nove brazde. Rad se je pohvalil, da ima pridno ženo, troje otrok, ki mu jih je povila, je v obeh spoznal dobre in ljubeče starše.

Ob vsem je Niko našel še čas za sestanke borcev in kurirjev in v svoji razgledanosti še prostor za naprednejše gospodarjenje. Še takrat, ko je zima s svojo belo odejo ponudila zemlji čas počitka, je Niko poiskal delo v topli izbi in pletel koše. Če ni nekaj ustvarjal ali počel, pač ni bil zadovoljen.

Žal je tudi njegovo prijetno obdobje življenja prekratko in je vanj brez vabila vsiljivo vdrla bolezen. Ko je leta 1993 prestal težko operacijo in po njej lepo okreval, je kazalo kar najbolje. Zahrbtna bolezen pa je pokazala zobe in od decembra minulega leta je šlo le navzdol. Vse pogosteje je moral k zdravniku in v bolnišnico. Pot, ki ga je tri tedne vodila med slovenjegraško in mariborsko bolnišnico, se je v petekom jutru, 24. februarja ustavila med štirimi stenami slovenjegraške zdravstvene ustanove. Za vselej je onemelo srce moža in očeta, zemlji zapisanega kmetovalca, kurirja, poštenjaka in garača Nika Javornika.

Marjan Križaj

DRAGI TETI, JAŽEVI MICKI, V SLOVO

*V strmeh pobočju nad Dravo
še domek stoji,
a na pragu več hišnem ni mame,
ne babice NI ...*

Leta 1967 vam je umrl sin Pepi. Že pred dvajsetimi leti ste resno zboleli in zdravje se vam ni več povrnilo. Prišla je žalostna velika noč leta 1980, ko je na poti domov omahnil vaš ljubljene mož Toni. Šest let pozneje se je smrtno ponesrečil sin Kristi, lani pa vam je umrla še hčerka Micka, Šafarjeva gospodinja.

Bolezen, smrti moža in otrok, vse se je kipičilo v vas in vam grenilo sicer častitljiva leta življenja. Za vas je lepo skrbel sin Toni z družino, tu ste na domačiji uživali jesen življenja ob skupnem ognjišču. Dva meseca ste bili trdo priklenjeni na posteljo, ko vas je iz ljubečega objema otrok in vnukov poklical Gospod.

Na zadnjo pot smo vas pospremili v številnem sprevodu.

Vančy

KOROŠKA ZADRUŽNA HRANILNO KREDITNA SLUŽBA p.o.

SLOVENJ GRADEC, CELJSKA CESTA 7 • TELEFON: 0602/42-341, 42-344, 43-193, TELEFAX: 0602/43-301

SKLEP O VIŠINI OBRETNIH MER IN PROVIZIJ KOROŠKE ZADRUŽNE HRANILNO KREDITNE SLUŽBE p.o. SLOVENJ GRADEC

Koroška zadrúžna hranilno kreditna služba p.o. Slovenj Gradec (v nadaljevanju HKS) bo v svojem poslovanju na področju varčevanja in kreditiranja upoštevala obrestne mere in provizije iz tega sklepa. Obračun obresti bo izvajala v skladu z zakonom o gospodarskih družbah in računovodskimi standardi.

A. PASIVNE OBRETI

1. Kratkoročne hranilne vloge

- a. vpogledne hranilne vloge kmetov, delavcev in drugih občanov 50% R
b. žiro računi 50% R
c. tekoči računi 50% R
d. vpogledni depoziti ustanoviteljev, civilno-pravnih oseb in drugih pravnih oseb 30% R
e. nenamensko vezane hranilne vloge za določen čas za občane in druge pravne osebe za dobo:
- od 15 do 20 dni 80% R
- od 20 do 25 dni 95% R
- od 25 do 30 dni R
- nad 31 dni R + 5%
- nad 61 dni R + 6%
- nad 91 dni R + 7% ali D + 7,5%
- nad 181 dni R + 8% ali D + 7,7%
- f. namensko vezane hranilne vloge za pridobitev kratkoročnega posojila za dobo:
- 6 mesecev R + 8%

2. Dolgoročne hranilne vloge

- a. nenamensko vezane hranilne vloge za določen čas občanov in drugih pravnih oseb za dobo:
- nad 1 leto R + 10%
b. namensko vezane hranilne vloge za pridobitev posojila za dobo:
- nad 1 leto R + 10%
c. nepreklicno namensko vezana vloga za pridobitev posojila
- za nakup zemljišča R
- za stanovanjsko izgradnjo 93% R

B. AKTIVNE OBRETI

1. Kratkoročne naložbe

- a. posojila kmetom članom zadrug ustanoviteljic KZHK R + 14% ali D + 12%
b. posojila kmetom, ki niso člani zadrug ustanoviteljic KZHK R + 18%
c. posojila kmetom, delavcem in upokojevcem na podlagi namensko vezane vloge:
- do 1 leta R + 16%
d. posojila drugim občanom in civilno pravnim osebam na podlagi namensko vezane vloge
- do 1 leta R + 18%
e. posojila za obratne namene ustanoviteljem
- A BONITETA R + 14%
- B BONITETA R + 16,5%
f. posojila za izgradnjo vaške infrastrukture R + 8%
g. limit pri tekočem računu znaša 30.000,00 SIT R + 20%
h. obrestna mera za koriščenje nedovoljenega limita na tekočem računu občanov znaša R + 30%
i. posojila iz sredstev pridobljenih pri KZHK ali SZKB d.d. Ljubljana pod pogoji, ki jih predpiše posrednik sredstev KZHK si zaračuna le provizijo
j. direktor KZHK ima pooblastilo poslovnega odbora, da se v posamičnih primerih dogovori za drugačno obrestno mero, glede na ponudbo in povpraševanje na trgu kratkoročnih denarnih sredstev

2. Dolgoročne naložbe

- a. posojila na podlagi namensko vezane vloge za kmete, delavce in upokojevc
- do 3 leta R + 15%
b. posojila na podlagi namensko vezane vloge za druge občane in civilnopravne osebe
- do 3 leta R + 18%
c. posojila na podlagi nepreklicne vezave za
- nakup zemljišč R + 10%
- stanovanjsko izgradnjo R
d. posojila kmetom članom zadrug ustanoviteljic KZHK iz sredstev KZHK R + 12%
e. posojila iz sredstev pridobljenih pri SZKB d.d. Ljubljana pod pogoji, ki jih predpiše banka. KZHK si lahko obračuna le provizijo.
- #### 3. Splošna določila
- a. Pri vseh posojilnih razmerjih se upošteva veljaven način revalorizacije.
R - pomeni mesečno revalorizacijsko stopnjo, ki se za tekoči mesec določi v višini rasti cen na drobno za pretekli mesec
D - pomeni devizno oziroma valutno klavzulo
b. Vse navedene obrestne mere veljajo za varčevalce v HKS.
c. Zamudne obrestne mere so za vsak namen R + 25%

- d. Aktivne in pasivne obresti, ki znašajo manj kot 100,00 SIT, HKS ne zaračunava in ne priznava, če komitent preneha poslovati pri HKS.
e. Za ustanovitelje je obvezno mesečno plačevanje obresti.

C. PROVIZIJE

1. Opravljanje plačilnega prometa

- a. Vplačila s splošno položnico ali virmanskim nalogom 1,03%, min 40,00 SIT, max 700 SIT. Navedena tarifa se ne uporablja pri vplačilih v dobro računov za humanitarne namene (Rdeči križ, Karitas, element, nezgode, ...).
- #### 2. Poslovanje s hran. vlogami in tekočimi računi
- a. Vnovčevanje čekov in izplačila iz tolarških HK varčevalcem HKS in Zadrúžne banke brezplačno
b. Vnovčevanje čekov in izplačila iz tolarških HK varčevalcem drugih bank (hranilnic), s katerimi ima HKS sklenjeno pogodbo o medsebojnem opravljanju storitev 2%, oz. po pogodbi
c. Preklic veljavnosti
- hranilne knjižice ali ček. kartice 300,00 SIT
- prijava izgube čekovnih blanketov 300,00 SIT od prijave
- prijava izgube naloga za vpis 300,00 SIT od prijave
- preklic prijave izgube hran. knjižice, ček. kartice, izgube ček. blanketov ali naloga za vpis 200,00 SIT od preklica
predčasna zamenjava čekovne kartice in hran. knjižice zaradi spremembe matičnih podatkov, nepazljivega ravnanja in preklica zaradi izgube ali kraje 500,00 SIT
d. Saldacija hran. knjižice, tekočega ali žiro računa 500,00 SIT
e. Vodenje tekočega računa 150,00 SIT mesečno
f. Odobritev limita na tekočem računu
- avtomatski limit 600,00 SIT
g. Trajni nalogi na tek. računu - 1% min 20,00 SIT max 400,00 SIT

- h. Pošiljanje čekovnih blanketov po pošti s priporočeno pošiljko dejanski PTT stroški

3. Kreditni posli

- a. Sklenitev pogodbe za posojila občanom in ustanoviteljem
- do 3 mesece 1%
- od 3 do 6 mesecev 1,5%
- nad 6 mesecev 2%
- podaljšanje 0,8% max do 1 leta
- odstot od kreditne pogodbe po krivdi komitenta 1% od zneska kredita
- minimalna provizija znaša 1.000,00 SIT, maksimalna provizija pa 10.000,00 SIT. Posojiljemalec plača provizijo pred izplačilom posojila oziroma ob obnovitvi sicer podaljšanje ni veljavno in tečejo zamudne obresti.
- b. Dolgoročna posojila A B
Odobritev posojila 2% 3%
Vodenje kredita 1% 1,5%
(zaračunava se 1-krat letno min 5.000,00 SIT, max 500.000,00 SIT). Provizijo za odobritev posojila plača posojiljemalec ob odobritvi, provizijo za vodenje posojila pa 1-krat letno do poplačila posojila zadnji dan v prvem tromesečju, ko je posojiljemalec začel s koriščenjem.
- #### 4. Drugi stroški
- Opomin za zamujeno plačilo 1.000,00 SIT
Vnovčenje akceptnega naloga 1.000,00 SIT
- #### 5. Vnovčevanje državnih intervencij v imenu in za račun fizičnih in pravnih oseb v skladu z vsakokratnim sklepom vplačevalca interventnih sredstev.
- #### 6. Provizije za posle po pooblastilih do 5%.
- #### 7. Druge nebančne storitve:
- a. Breme prosti odpis zaradi hipotekarnih jamstev, izdelava posebnih obrazcev za pridobitev raznih regresov, obračuni obresti za sredstva, ki niso plasirana iz KZHK minimalni strošek 2.000,00 SIT maksimalni strošek 10.000,00 SIT odvisno od časa porabljenega za opravilo storitve.
b. Knjižigovodske storitve drugim: vodenje GLK 300 DEM/mesec, če je število vknjižb povprečno na mesec 100 do 150.
c. vodenje drugih evidenc od 60 DEM/mesec do 300 DEM/mesec odvisno od števila dogodkov knjiženja.
d. kompenzacije v interesu komitentov od 2 do 10%, odvisno od števila strank v verigi.
e. najem prostorov v blagajni za opravljanje dodatnih dejavnosti (zavarovalnica) 2-krat tedensko 100 DEM/mesec Vsi zneski v DEM se preračunajo v SIT na dan plačila po srednjem tečaju BS
f. fotokopija A4 format 1 stran 100,00 SIT

Ta sklep je bil sprejet na seji upravnega odbora dne 21. 03. 1995, uporablja pa se od 01.04.1995 dalje za novo sklenjene posle. Za vse posle, za katere so pogodbe že sklenjene se obrestne mere in provizije ne spreminjajo do poteka pogodb.

**KOROŠKA ZADRUŽNA HRANILNO
KREDITNA SLUŽBA p.o.
SLOVENJ GRADEC II**

**HERMAN
TOMAŽIČ,
ŽUPAN
OBČINE
RADLJE
OB DRAVI**

Herman Tomažič

OBČINA, KI JE BILA RAZDELJENA PROTI VOLJI

“Občina Radlje ob Dravi je bila proti volji ljudi razdeljena na štiri nove občine: Radlje z Vuhredom in Remšnikom, Podvelka z Ribnico, Vutenica in Muta. To dejstvo narekuje v tem času v občini Radlje intenzivne pogovore o delitveni bilanci premoženja bivše občine, o usodi tistih organizacij in zavodov, ki so bili ustanovljeni za bivšo občino Radlje ob Dravi ter še o mnogih drugih problemih, ki so nastali z delitvijo. Sama občina Radlje ob Dravi ni imela posebnih problemov s konstituiranjem občinskega sveta, čeprav je seveda res, da je bil pri kadrovanju za posamezne funkcije uveljavljen strankarski interes, kar pa je pri takih stvareh normalno. V glavnem so bili tudi sprejeti vsi potrebni začasni dokumenti kot statutarni sklep, sistematizacija delovnih mest v upravi, bilanca stanja občinskih zavodov itd. To kaže na to, da bomo v novi občini Radlje v občinskem svetu zmogli obravnavati problematiko brez pretiranega strankarskega pristopa, temveč le na osnovi aktualnosti problema oz. interesov občanov. Ta čas je seveda najaktualnejše vprašanje, poleg že naštetih, priprava delovnega programa in skladno s tem proračuna za leto 1995, ki pa gotovo, to je že sedaj jasno, ne bo mogel pokriti vseh potreb in želja, ki v tem času nastajajo (še posebej na področju socialnih problemov zaposlovanja, stanovanja itd.)” pravi župan občine Radlje ob Dravi Herman Tomažič.

F. Jurač

OBISK

Človek, ki je že odmaknjen od mladosti in stopa v jesen življenja, si večkrat zaželi prijateljski stisk rok. Le redko se zgodi, da te nekdo preseneti z obiskom.

Pred kratkim pa me je iznenadil obisk Vikice Pušnik, upokojene socialne delavke. Pred leti sem bila tudi jaz prostovoljna socialna delavka za območje Razbora. Križem in počez sem prehodila razborske globače in obiskovala onemogle in pomoči potrebne ljudi. Največ strokovne pomoči pri tem delu mi je dala prav ona.

Ko se je Vikica upokojila, sem še nekaj časa delala z Dragico Pušnik, ki je tudi upoštevala moje predloge. Ko pa sem se postarala, sem prenehala s tem delom.

Obisk Vikice mi je privabil solze v oči. Veliko sva si imeli povedati. Pogovarjali sva se tudi o načinu sedanjega dela na področju sociale, ki je čisto drugačen. Med ljudmi pa ni več tiste pripravljenosti, da bi drug drugemu pomagali. Ljudje so živčni, napeti, sosed skoraj ne pozna več sosed. Obisk me je resnično osrečil. Upam, da bodo prijateljske vezi ostale med nama.

Štefka Melanšek

ZAVAROVALNICA - MARIBOR

PODRUŽNICA ZA KOROŠKO

SLOVENJ GRADEC

FRANCETOVA 7, 62380 SLOVENJ GRADEC

TEL. 0602 41-591, 41-813, 41-881, 41-882

FAX 0602 41-814

PREDSTAVNIŠTVA

RADLJE, MARIBORSKA C. 7, TEL. 71-091, FAX 71-942

RAVNE, PREŽIHOVA C. 24, TEL. 21-346

DRAVOGRAD, MARIBORSKA C. 60, TEL. 84-079

IN PISARNA V

MEŽICI, PARTIZANSKA C. 1, TEL. 35-250

**V 365 DNEH JE LAHKO SAMO EN DAN NESREČEN.
NE PUSTITE SE PRESENETITI!**

**ZAVAROVALNICA Z NAJDALJŠO TRADICIJO
IN NAJVEČ
ZAVAROVANCI NA KOROŠKEM.**

**ŽIVLJENJE GRE NAPREJ,
IN MI Z VAMI**

Vesele Velikonočne praznike

VAM ŽELI

VODSTVO GG SLOVENJ GRADEC
IN UREDNIŠTVO VIHARNIKA

LESARSTVO

Ohrti Mislinjske doline

V NASLEDNJI ŠTEVILKI:

- Korist gozdov - A. Šertelj
- Ne muči živali - A. Uršej
- Šentjanž nekoč in danes - V. Levovnik
- Po Argentini - M. Sekirnik
- Ženitovanjski običaji - A. Meh

VIHARNIK izdaja Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec, p.o. Uredniški odbor: Ida Robnik, Majda Klemenšek in Gorazd Mlinšek. Urednica: Ida Robnik, lektorica: Majda Klemenšek. Tehnični urednik: Bruno Žnidaršič. Naklada: 1900 izvodov. Tisk in dovršitev: TGP CODA PRESS, Maribor, 1995.

Na podlagi mnenja Ministrstva za informiranje z dne 30. 1. 1992 je VIHARNIK proizvod informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za kar se plačuje petodstorni davek od prometa proizvodov.